LITH.BIBL.SERVICE
1132 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL.61833

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet
Bibliogr Tarnybos

DARBININKAS

L. NR. 42 — SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. — ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 8. 1965 — 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. — 10 CENTŲ

Auga spaudimas prezidentui, mažta spaudimas priešui

Džiugina astronautų sėkmė. Neramina kovos dėl Vietnamo, delsimas su Domininkonais, nesutarimas su de Gaulle. Rūpestį kelia opozicija, stiprinanti priešų viltis

OPOZICIJOS SPAUDIMAS: dvasininkai, rašytojai, kongresmanai.

Protestantų 16 dvasininkų, vadovaujami teolog. seminarijos prezidento John C. Bennett ir emerito teologo Reinhard Niebuhr, paskelbė savo laikraštyje pasisakymą už "tiesioginės derybas tarp priešingų pusių, įskaitant ir Išlaisvinimo Frontą" Vietname. Pasisakė, nes Amerikos intervencija sugriausianti bendradarbiavimą tarp Amerikos ir Sovietų.

Rašytojas Robert Lowell demonstratyviai atsisakė dalyvauti priėmime Baltuosiuose Rūmuose dėl Vietnamo politikos. Tuojau pat, birželio 3, kiti 20 rašytojų ir aktorių paskelbė jam pritarimą.

Kongreso 28 demokratai, vadovaujami Queens kongresmano Rosenthalio, birželio 3 pareikalavo surengti apklausinėjimą dėl Vietnamo politikos.

Tos rūšies faktai yra ženklas, kaip **opozicija nesitenkina kurščiusi studentus. Ji mėgina įkinkyti ir kitas grupes prieš Johnsono politiką.** O N. Y. Times vedamajame tebekalba apie prezidento "menką patyrimą užsienio politikoje"; to laikraščio kolumnistas James Restonas mėgina kelti aliarmą: esą Washingtonas viena sako, kitą daro; Amerikoje optimizmas dingsta, nes "mes ne tik nepažįstame savo problemų, bet ir nežinome, kaip jas svarstyti".

PREZIDENTAS: žada tartis ir žada laikytis

Prez. Johnsonas birželio 3 šaukėsi į rusų tautą (ne į vadus), aiškindamas, kad "Amerika neturi intereso eiti su Sovietais į konfliktą, kaip nėra nei Sovietų tikras interesas remti bet kur agresiją ar subversiją". Prezidentas kvietė taikingai bendradarbiauti. Bet sykiu jis kvietė ir nekomunistines tautas budėti ir laikytis ryžtingai, nes "Amerika troškta taikos, bet jos netroškta tiek kad atsisakytų kovoti dėl jos". Birželio 6 kitoje kalboje prezidentas vėl kreipėsi į komunistų valdomas tautas, siūlydamas sėstis prie bendro taikos stalo.

Prezidento kalbos yra ženklas, kad jis **nori išpėti Sovietus nesispirti dėl Vietnamo ir jame nesiangažuoti, nes tai gali vesti į taikos didesnį suardymą.** Prezidento kalba turėjo rodyti ir opozicijai prezidento taikingus planus. Jis nevengė net pastebėti, kad kai kuri spauda (N.Y. Times) jo mintis ir siekimus iškreipė.

Tačiau opozicijos keliamas triukšmas, atrodo, **paveikė prezidentą pristabdyti savo ryžtingą veiklą tiek Vietname, tiek Domininkonuose ir perleist i iniciatyvą kitiem.**

R. Nixonas su kongr. respublikonais

AMERIKA DIDŽIUOJASI SAVO ASTRONAUTŲ ŽYGIU

Astronautų James A. McDivitt ir Edward H. White 4 dienų kelionė Gemini 4 buvo laiminga ir sėkminga. Amerika pagristai jais džiaugiasi ir didžiuojasi.

Primintinos kai kurios tos kelionės smulkmenos:

— **Kelionė pradėta** birželio 3 dieną 11:15 val., baigta birželio 7 dieną 13:14 val.

Nusileido Atlante 673 mylios į pietų vakarus nuo Bermudų — 40 mylių nuo numatytos vietos. Tiksliai numatytoj vietoj nusileisti sukliudė sekmadienį nustojęs veikti aparatas, kuris turėjo automatiškai nusileidimą reguliuoti.

Vandeny išbuvo 28 minutes, iki atskrido helikopteris iš lėktuvnešio Wasp. Po 55 minučių jie buvo jau laive.

— **Astronautai buvo visai sveiki.** Tik maj. White nuo kapsulės susitrenkimo į vandenį pajuto jūrų ligą ir išsivėmė.

Erdvėje jiem buvo skirta maitintis kasdien po 2.500 kalorijų. Jie suvalgė kasdien po 700 kolorijų mažiau. Tik kai atsidūrė laive, pasisakė esą išalkę.

Karščiu nesiskundė. Nors kapsulės paviršius nuo oro buvo įkaitęs iki 3000 laipsnių, viduje jie turėjo 77 laipsnius.

— **Gemini 4 kelionėje išbuvo ilgiau** nei bet kuris kitas Amerikos astronautas — 97 valandas ir 58 minutes. Lig šiol ilgiausiai trukusi amerikiečių kelionė buvo 34 valandos — L. Gordon Cooper, Jr., 1963 gegužės 15-16; skrido tada vienas.

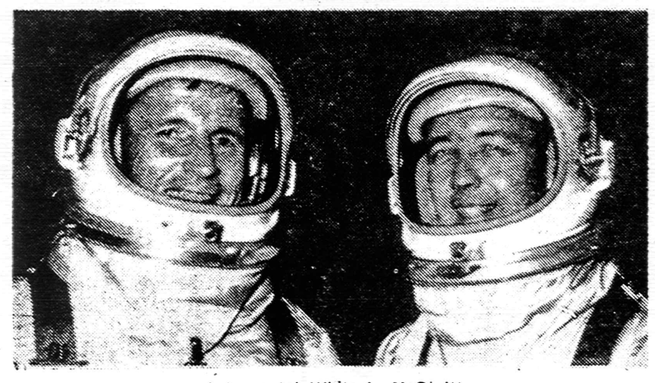

Astronautai White ir McDivitt

Ilgiausiai išbuvo erdvėje sovietų kosmonautas V. Bykovsky — 119 valandų ir 6 minutes.

— **Prie nepasisekimų** Gemini 4 kelionėje tenka priskirti tai, kad nepavyko priartėti iki raketos antrojo aukšto, kuris skrido keliasdešimt mylių pirmiau ir žemiau. Priežastis —reikėjo taupyti kurą, kurio ten išeina daugiau, nei buvo apskaityta.

Didžiausias laimėjimas — majoro White rekordas išbūti 20 minučių erdvėje šalia orlaivio. Sovietų Leonovas išbuvo 10 minučių. White rekordas dar ir tas, kad jis turėjo aparatą, kuriuo jis pats galėjo erdvėje judėjimo kryptį keisti, greitinti — lėtinti. Jis neprarado ir orientacijos, kur yra Gemini 4. Tuo buvo skundęsis sovietų Leonovas.

— **Gemini 5** numatyta skristi rugpiūčio 9. Sako, kad kelionė būsianti atidėta iki spalio, norint, tirti tuos trūkumus, kuriuos pastebėjo Gemini 4 astronautai. Gemini 5 kelionė truks jau 7 dienas. Joje dalyvaus L. Gordon Cooper, Jr., ir leit. Charles Conrad.

— **Kelionė į mėnulį** būsianti galima surengti dar prieš 1969.

DĖL DE GAULLE: kas kaltas?

Kancleris Erhardas po atsilankymo Amerikoje, grįžęs, skelbė, kad Amerika patikimiausias Vokietijos sąjunginink as. Jis taip pat pažymėjo, kad Europos likimui reikalingas Vokietijos ir Prancūzijos bendradarbiavimas. Jis ragino Ameriką rasti susipratimą su de Gaulle. Nors jis sakėsi nesąs tarpininkas, bet santykių tarp Amerikos ir Prancūzijos klausimas iškils šią savaitę, kada de Gaulle lankosi Bonnoje.

Kongrese senat. P. Douglas aštriai kaltino de Gaulle, kad jis veikia prieš Amerikos politiką. Nurodinėjo, kiek Amerika yra padariusi Prancūzijos laisvei ir ūkiui atstatyti.

Respublikonai kaltės ėmėsi ieškoti ne tik de Gaulle pusėje. Birželio 7 respublikonų pasitarime R. Nixonas kritikavo vyriausybę dėl Nato. Esą prez. Johnsonas per daug kaltes dėl nesutarimo priskiria tik de Gaulle. Respublikonai siunčia delegaciją į Europą porai savaičių, kad parvežtų ir paskelbtų tautai faktus. "Aš manau, kalbėjo Nixonas, kad mums gyvybiškai reikia suprasti, jog yra kažkas negero su mūsų užsienių politika. Mes prakišame Europoje, nes Nato sąjungininkai negali tarp savęs susiprasti".

Trejetas siekia New Yorką laimėti — Lindsay ir Mrs. La Guardia, bei jų kampanijos vedėjas Javits

JOHNSONO Stiprybė: opinija

Gallupas rado, kad prezidento Johnsono sprendimui siųsti į Domininkonus marinus pritaria 76 proc., nepritaria 17.

— **Turkija** pasiūlė Graikijai Kiprą padalyti. Turkija nesipriešins, kad Kipras būtų prijungtas prie Graikijos, jei pagal gyventojų turkų proporciją 18 proc. teritorijos, trečdalis vakarų Trakijos, bus prijungta prie Turkijos.

— **Pietų Koreja** žada atsiųsti į P. Vietnamą 15,000 kariuomenės.

— **Amerikiečių skaičius** P. Vietname bus padidintas iki 60,000.

— **Berlyne** Sekminių pirmą dieną 100,000 ėjo lankyti giminių rytų sektoriuje.

— **Domininkonuose** rinkimam yra du kandidatai: Joaquin Balaguer, buvęs prezidentas Trujillo Molina laikais ir po jo, Antonio Guzman, buvusios prezidento Boscho ministeris.

— **Marinus** iš Santo Domingo atitraukė. Liko parašiutininkų 12,500 ir aviatorių 700.

— **Santo Domingo** Amerika pristatė ir gyventojam buvo padalyta juntos ir perversminkų ryžių, daržovių už 15 mil.

— **Vietname** Amerikos kariuomenės jau yra 51,000.

— **P. Vietname** birželio 6 du Amerikos helikopteriai susidūrė ir visi 8 lakūnai žuvo.

— **Amerikos konsulas** Argentinoje birželio 7 pašautas.

Bedarbių — daugiausia paauglių

— **Amerikoje bedarbių** yra 3.3 mil., arba 4.6 proc., balandžio mėn. buvo 4.9 proc.

Bedarbių vyrų per 20 metų yra 3.3 proc., bedarbių moterų to pat amžiaus 4.3 proc. Bedarbių tarp 14-19 metų yra daugiausia — 1.1 mil., arba 14.5 proc. Ypačiai tarp negrų.

Naujas to paties jaunimo žygis

Komitetas, kuris suorganizavo žygį į Washingtoną, ėmėsi naujo žygio. Išsiuntinėtame organizacijom bei asmenim "kviesly" rašoma:

"Šiais metais sukanka Lietuvos vergijos dvidešimt penkti metai... 1965 metai yra kritiškas momentas parodyti pasauliui, kad 25 metai teroro, žiauriausio melo ir priespaudos nepalaužė lietuvių ryžto atstatyti nepriklausomybę tautiniais ir demokratiniais pagrindais. "Amerikos lietuvių jaunimas ir organizacijos už laisvę" ...imasi iniciatyvos sukviesti kartu visus lietuvių veiksnius, susivienijimus, partijas, organizacijas ir visuomenininkus... įgyvendinti 7 punktų atkirtį bolševizmui, būtent:

1. Išreklamuoti visą reikalą iš anksto vakariečių spaudoje.

2. **Nupirkti pilną puslapį New York Times masinės demonstracijos skelbimui ir lietuvių apeliacijai į Jungtines Tautas. Taip pat nupirkti pusę puslapio tame pat laikraštyje apeliacijai į Jungtines Tautas kolonializmo Lietuvoje klausimu su universitetų bei kolegijų rektorių parašais.**

3. Vizituoti Jungtinių Tautų misijas, įteikti joms Lietuvos bylos medžiagą ir kviesti atstovus į viešą demonstraciją. Painformuoti taip pat apie reikalą Jungtinių Tautų atstovų vyriausybės.

4. **Suorganizuoti viešą lietuvių demonstraciją Madison Square Garden, New Yorke, kur dalyvautų 15-20,000 lietuvių, priimti rezoliuciją laisvojo pasaulio lietuvių vardu, reikalaujančią kelti Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose.**

5. Įteikti rezoliuciją su dokumentuotu memorandumu Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui U Thant, komitetui dekolonializmui tirti, Jungtinių Tautų misijoms ir JAV valstybininkams.

6. **Suorganizuoti masinę lietuvių eisėną prie Jungtinių Tautų, kaip protestą prieš 25 metų sovietinę okupaciją.**

7. Išgarsinti visą įvykį per laisvojo pasaulio laikraščius, radijus, televizijas, telstarą ir t.t."

"Kviesly" yra pasirašę Antanas Mažeika, Algirdas Budreckis, Antanas Sniečkus ir Romas Kezys. Jie ir šaukia pasitarimą tų, kuriem "kvieslys" išsiuntinėtas, o taip pat ir kitų, kurių jis nepasiekė, birželio 25 dieną 8 val. vak. Apreiškimo par. salėje, Brooklyne.

Prieš de Gaulle

— **Prancūzijoje** birželio 6 Gaston Deferre, Marseilles burmistras, suorganizavo nekomunistinę federaciją opozicijai prieš de Gaulle gruodžio rinkimam. Federacijoje būsią socialistai, MRP ir radikalai. Netiki, kad laimėtų prieš de Gaulle. Bet rengiasi ateičiai, kai jo nebus.

— **Senatas** birželio 7 patvirtino Johnsono siūlymą skirti p. Vietnamui papildomos paramos 89 mil.

— **Amerikoje** 1964 automobilių buvo registruota 86,297.133. Mano, kad 1965 bus per 90 mil. Keliuose 1964 žuvo 48,000.

VIETNAME — FAKTAI IR NUOMONĖS

Amerika muša viena ranka, vengdama opinijos. Komunistai laiko tai silpnumu ir derėtis nenori. Vietnamiečiai įtaria, kad tai veda į neutralumą

Paskutinėm dienom dėmesys sutelktas į Viet Congo kariuomenės ofenzyvą, kuri sunaikino apie 1000 P. Vietnamo karių. Tai didelis smūgis vyriausybės kariuomenei. Didelį smūgį jau Viet Congo kariuomenei sudavė susirėmimas su marinais birželio 5; marinų artilerija sunaikino komunistų batalionо 80 karių, sužeidė 60, kurie buvo paimti į nelaisvę. Amerikos aviacija bombardavo taikinius š. Vietname. Gen. Taylor galėjo atvykti į Washingtoną tartis dėl padėties.

Tokios eilinės informacijos. Bendresnį žvilgsnį į kovas davė **Joseph Alsop** (H. Tribune), parvykęs iš Vietnamo ir Hong Kongo. Jo tvirtinimu, nuo **kovo mėnesio iniciatyva visiškai perleista priešui.** Prezidento sprendimas bombarduoti vasario mėnesį buvo pakėlęs p. Vietnamo karių nuotaiką ir pasitikėjimą; buvo pasėjęs nerimą š. Vietname. Komunistų nuotaikos kritimą buvo pastebėję ir prancūzų korespondentai. Dabar tai dingo.

Washingtone tebemanoma, kad Amerikos spaudimas priešui palaipsniui didinamas. Bet tai esanti klaida. Nors lėktuvai skrenda į šiaurės Vietnamą ir bombarduoja, bet bombarduoja taikinius, kurie nėra Hanoi pirmaeilės svarbos. Prezidento sprendimas rodyti griežtumą bent dviem trečdaliais nevykdomas. Pajuto tai priešininkai ir tiki, kad jie laimėsią. Pajuto tai ir pietų Vietnamo žmonės, ir vėl atgimė nepasitikėjimas ir Amerika ir valdžia — dabar katalikų vadai kaltina ministerį pirmininką Phan Huy Quat, kad jis per daug švelnus komunistam, perdaug griežtas katalikam. Reikalauja, kad jis pasitrauktų, nes jis eisias į nuolaidas komunistam.

Tas pats korespondentas kitos dienos pranešime teigia, kad **Washingtone padėtis vertinama kitaip, nei ji iš tikrųjų yra.** Pvz. Washingtone kalbama, kaip apie naują reikšmingą faktą, sovietinių raketų bazių įrengimą. Alsopas sako, kad karinei vadovybei tai nebuvo paslaptis prieš porą mėnesių, bet taip pat nepaslaptis, kad tos dvi bazės per tą laiką jokios pažangos nepadariusios. Ir priešingai, Washingtonas buvo nuvertinęs Viet Congo reguliarios armijos skaičių ir jėgą, o ji pasirodžiusi dabar kautynėse daug didesnė.

●

U.S. News. Report vertina, kad Vietname ateina kritiškas momentas, nes didėja P. Vietnamo ir Amerikos nuostoliai, mažėja komunistų nuostoliai. Per septynias dienas, iki birželio 4, buvo nušauti 7 Amerikos bombonešiai. Gegužės mėn. P. Vietnamo karių žuvo 4.000, arba 50 procentų daugiau nei balandžio mėn. Tuo tarpu komunistų nuostoliai 50 proc. mažesni.

— **Gen. Taylor** atvyko į Washingtoną birželio 7. Jis pasiryžęs ginti dabartinį šiaurės Vietnamo bombardavimo tempą ir taikinius. P. Vietnamo vyriausybė reikalaujanti stipresnio bombardavimo. Tokios nuomonės laikosi ir Joseph Alsop po savo kelionės Vietname.

— **Anglai** mėgino įkalbėti Sovietus, Kanados diplomatas mėgino paveikti š. Vietnamo užsienių reikalų ministerį, kad leistųsi į derybas dėl karo likvidavimo. Iš abiejų gautas neigiamas atsakymas. Š. Vietnamas reikalauja, kad Amerika pirma savo kariuomenę atsiimtų iš Vietnamo.

TEISMAI IR ĮSTATYMAI: trys laisvės

Vyr. teismas birželio 7 apgynė gimimų kontrolės laisvę: išaiškino, kad Connecticut įstatymas, kuris draudžia gimimų kontrolę, esąs prieš konstituciją, nes priešingas "privatumo teisei". Tas įstatymas Connecticut veikė nuo 1879.

Tas pats teismas apgynė ir komunistų laisvę: išaiškino, kad įstatymas, kuriuo draudžiama unijų vadovaujamose vietose laikyti komunistus, esąs prieš konstituciją. Labiausiai šią komunistų teisę gynė pats pirmininkas Warren, ir jo nuomonė buvo priimta 5-4 balsais.

New Yorko įstatymų leidėjai birželio 7 apgynė alkoholio laisvę: atmetė projektą, kad alkoholis būtų pardavinėjamas ir leidžiamas gerti jaunimui tik nuo 21 metų, kaip yra New Jersey. Dabar New Yorke jaunimas ta teisė gali naudotis nuo 18 metų. Ir dėl to paaugliai iš New Jersey plaukia tos laisvės ieškoti New Yorke.

Kelio atgal nėra, įkišai pirštą, įkiši ir galvą

Thompsonas šnipas (3)

Thompsonas, prieš grįždamas iš Berlyno į Ameriką, buvo nugabentas dar į Sovietus — pasispecializuoti šnipo darbe. Thompsoną paėmė iš Berlyno specialiu lėktuvu su dviem palydovais. Varšuvos aerodrome persėdo į kitą lėktuvą ir išlaipino prie Juodosios jūros. Senovinėje viloje kitą dieną prasidėjo pamokos. Pagyvenusi moteris, apsirengusi gerai, bet senoviniu stiliumi, kaip rengėsi dar mamos apie 1930, rodė slaptų pranešimų rašymo būdus. Ji angliškai nemokėjo. Vertė Thompsoną atlydėję agentai. Rytojaus dieną kita moteris, gudė apie 30 metų, mokė, kaip priimti radijo žinias iš Sovietų. Po viso radijo technikinio apmokymo Thompsonas turėjo atsiminti, kad grįžęs į Ameriką, turi trumpom bangom klausytis kiekvieną ketvirtadienį 7:05 val. ryto šaukiant jo signalą "Amur i Lena" — pranešimas jam bus perduotas rusiškais skaičiais, kurių šifras jam buvo duotas ir paslėptas cigarečių dėžutėje slaptame skyrelyje.

Paskutinis dalykas, kurio apmokė — fotografuoti dokumentus ir daryti mikrofilmus. Dvi dienas praktikavosi su mikrofilmais. Mokslas buvo baigtas. Buvo surengtos vaišės su saugumo karininkais. Thompsonas tarp jų jautęsis jaukiai. Kitą dieną jis pasirašė popierį, kad už paslapties išdavimą atsako galva, ir buvo pergabentas į rytų Berlyną.

Po trijų savaičių išvyko į Detroitą, kur gyveno jo motina ir žmona su dukrele. Išvykdamas dar gavo iš agento 1000 dol. —radijo aparatui ir foto kamerai. Detroite, nusipirkęs vartotą "Station wagon", po savaitės su šeima išvyko į Great Falls, Montanoj, kur buvo jam skirta nauja tarnyba aviacijos bazėje.

Nebuvo lengva gauti butą. Mokėti po 150-200 dol. antros klasės aviacijos tarnautojui nebuvo įmanoma. Tada jis nusipirko Treilerį, nusipirko foto kamerą už 150 dol., nusipirko trumpų bangų radijo aparatą su antena už 250. Radiją įtaisė treilerio salione, bet negalėjo klausytis, nes ką gi pagalvos žmona. Bet kliūtis dingo netrukus — žmona išėjo į ligoninę antro kūdikio laukti ir vieną ketvirtadienį Thompsonas išgirdo "Amur i Lena". Tai buvo ženklas, kad su juo ieškoma ryšio. Jis pasiuntė savo pašto dėžės numerį, dėl kurio buvo sutarta iš anksto.

Vieną vakarą, grįždamas iš darbo, jis išgirdo automobilį iš paskos dūduojant. Suprato, kad tai jam. Sustojo. Kitame automobily buvo mergina. Taip, tai ta pati Virginija, kurią jis buvo sutikęs Sovietuose šnipų mokykloje, kalbėjusi angliškai laisvai, be jokio akcento. Dabar ji pasisakė tarnaujanti šalia Great Falls bare. Klausinėjo, kokį jis darbą dabar dirbąs. Darbas tikrai nebuvo ypatingas; raštinėje, be jokių slaptų raštų.

Netrukus Thompsonas gavo naują radijo įsakymą. Jis turįs nuvykti į Minneapolį, nurodytą penktadienį, atsilankyti nurodytoje sekcijoje, nurodytame bare, stebėti tiksliai apibūdintą asmenį ir pasekti, kur jis eis, palikęs barą. Thompsonas atliko viską, kaip buvo įsakyta, ir pranešė į Europoj sutartą vietą.

Po kelių savaičių Thompsonas gavo naują pranešimą — nuvykti vėl į Minneapolį, patikrinti ten paskiausiai mirusių asmenų sąrašą. Nuvyko, pervertė laikraščiuose skelbimus. Taip, ta pati pavardė. Jos savininkas prieš dvi savaites "staiga" miręs. Thompsonui pasidarė nejauku. Jis suprato, kad tas asmuo turėjo būti sovietų agentas. Jis turėjo būti sovietam nebenaudingas ar galėjo būti net kenksmingas. Sovietam jam negrasino atimti gyvybę. Jie tiesiog ją atėmė. Gal net tokiais pat nuodais, kokius jis buvo gavęs sau. Jų ir skrodimas nerodo.

Juo daugiau galvojo, juo Thompsonui darės šiurpiau. **Augo jame mintis išlįsti iš sovietinio tinklo.** Išaugo iki tiek, kad jis pasiprašė perkeliamas į Goose Bay, Labradore. Į naują radijo pavedimą, kad nuvyktų į Smith Falls, Ontario, jis neatsiliepė. Perkeltas į Labradorą, ryžosi visai pasitraukti iš karinės tarnybos. Tada jis sovietam nebebus naudingas.

Jis taip galvojo ir taip padarė. Bet ne taip galvojo sovietai. Atleistas iš tarnybos 1958 gruodžio mėn., grįžo į Detroitą. Tik parvykusiam motina pasakė, kad koks ponas jo ieškojęs. Jis atvyksiąs antru kartu sausio 14. Tą dieną prisistatė John Kurlinksy, kuris paskiau pasirodė esąs **Sovietų atstovybės iš Washingtono pareigūnas Boris Karpovič.** Kai Thompsonas aiškinosi, kad jis pasitraukęs iš tarnybos dėl nesveikatos, tai sovietinis pareigūnas žadėjo siųsti jį į senatoriją Sovietuose ar bet kur, bet jis turįs arba kontražvalgybos skyrių ar mėginti gauti darbą FBI. Thompsonas pasakė OK, paėmė jam paduotus 300 dol. Bet daryti nieko nedarė.

Kovo mėn. tas pats tipas vėl pasirodė. Prašė naujos paslaugos — surinkti žinias apie vieną asmenį esantį kalėjime, apie kitą — policijos pareigūną. Apie esantį kalėjime, sakęs Thompsonas, negalėjau surinkti žinių. Bet apie policininką— vieni siekai. Thompsonas paskambinęs į policijos personalijų departamentą, pasisakęs jis esąs iš draudimo firmos, ir gavęs žinias, kokių tik prašęs. Jis aplankęs taip pat policininko kaimynus ir žinias gausiai papildęs apie visokias jo dorybes ir ydas.

1961 pavasarį į butą atvykęs nepažįstamasis, parodęs Thompsono žmonai kontržvalgybos kortelę, pasisakė norįs vyrą pamatyti. Žmona tuojau nurodė garažą, kuriame jis dirbo. Pasirodė, tai buvo **Feodor Kudaškin, Sovietų delegacijos prie J. Tautų vertėjas.** Jis prašė padėti nufotografuoti prie Detroito raketų įrengimus, sužinoti, kiek žmonių ten dirbo. Tai nebuvo sunku. Thompsonas nuėjo su Kudaškinu. Thompsonas atsistojo įrengimų fone, ir Kudaškinas nufotografavo jį. Thompsonas suskaičiavo, kiek automobilių stovi prie įrengimų, ir žinojo tarnaujančių skaičių.

Thompsonas padarė paskutinę pastangą nusikratyti sovietais. Jis išsikėlė iš Detroito į Long Island ir įsitaisė gazolino stotį. Feodoras surado jį ir čia. Ir vėl reikalavo naują žinių: apie dujų vamzdžius iš Queens į Manhattaną, raketų įrengimus Long Island, cheminius fabrikus New Jersey, apie FBI įstaigas Mineoloj ir Babilone, pareigūnų automobilių numerių ir t.t.

Su Feodoru Thompsonas susitiko apie 20 kartų. Vieną vakarą, kai Thompsonas perdavė jam informacijas išdygo prieš juos FBI pareigūnai. Tai buvo 1965 sausio 7 diena.

ŠV. JONO BAŽNYČIĄ VILNIUJE PAVERS MUZIEJUMI

LIETUVOJE

Vilniuje šv. Jono bažnyčia, kaip skelbia "Literatūra ir menas" gegužės 29, perduota Vilniaus universitetui. "Po reatuaracijos ir rekonstrukcijos čia numatoma įrengti Lietuvos kultūros ir mokslo istorijos muziejų. Tačiau kol kas tokius didelius darbus pradėti universitetas neturi galimybių".

Šv. Jono bažnyčia ne tik didelis meno paminklas. Vokiečių okupacijos metais jaunimui čia buvo patriotinio atsigaivinimo. Čia kas sekmadienis sakė savo neužmirštamus pamokslus kun. A. Lipniūnas, išvežtas į Stutthofo kacetą ir ten žuvęs.

Šv. Jono bažnyčios Vilniuje varpinė ir bažnyčios kampas

Kas buvo tie "tarybiniai partizanai"

Lietuvoje spaudoje ir mitinguose sudarinėjamas "tarybinių partizanų" kultas, statomi jiem šiokie ar tokie paminklai, rašomos jų istorijos. Kas iš tikrųjų buvo tie "tarybiniai partizanai", tariamai vadovaujami A. Sniečkaus, M. Šumausko ir G. Zimano, rodo "Tiesos" gegužės 30 pasakojimas apie tų partizanų kalėjimo užpuolimą Trakuose.

Esą 1944 kovo mėn. buvo gauta žinia, kad partizanų žvalgai suimti ir laikomi Trakų kalėjime. Buvo nutarta kalėjimą užpulti ir juos išvaduoti. Tame užpuolime ar jo organizavime dalyvavo asmens su tokiom pavardėm: partizanė ryšininkė Antanina Gibnerienė. žvalgė Marija Borisova, žvalgų grupės vadas Aleksiejus Sorokinas, žinių rinkikas depo tarnautojas K. Glazačevas, jo sesuo N. Beleščianskaja, šaltkalvis G. Feodorovas, radistė K. Lialiuška, radistai Leonardas Žečius, Vladimiras Leonovas, partijos instruktorius Grigorijus Klepikovas, būrių vadai Jonas Pocius, Ivanas Kučeras. O korespondencija Tiesoje parašė M. Afonimas, buvęs Trakų pagrindinio komiteto sekretorius.

Katedros varpinės bokšte įrengs kavinę

P. Agafonovo brigada, kaip rašo "Tiesa" gegužės 30 restauruoja Vilniaus katedros varpinės bokštą. "Baigus restauruoti, varpinės bokštas bus perdažytas, įrengtas jos vidus. Viršutinius tris aukštus užims ekskursijų biuras, o žemutiniame, į kurį ves pakilę šiek tiek laipteliai, bus įrengta jauki kavinė, kad ekskursantai čia pat galės pasivaišinti kava ir ledais"...

"Bet nėra bokšte laikrodžio.

— Į Leningradą trumpam išskeliavo, — aiškino darbininkai. — Ten atjaunės senasis laikrodis, jo skaičiai ir rodyklės bus padengti aukso plėvele".

Taigi siunčia ne tik jaunimą "atjaunėti" rusiškame aukse.

Kiek internatuose

Mokyklose — internatuose, "Tiesos" birželio 1 pranešimu, išlaikoma apie 17,000 vaikų. Tuose internatuose vaikai mokomi ir auklėjami pagal komunistų rusų receptus, atitraukti nuo tėvų įtakos.

Tas pats laikraštis praneša, kad esą apie 40,000 motinų palieka savo vaikus darželiuose ir lopšeliuose, išeidamos į darbus.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos seimo, įvykusio gegužės 29-30 Statler Hilton viešbutyje New Yorke, iškilmingo posėdžio prezidiumas. Iš k. į d. A. Senikas, J. Jurkūnas, kun. L. Jankus, E. Čekienė, V. Olienė, V. Abraitis, kalba gen. konsulas V. Stasinskas, V. Sidzikauskas, dr. V. Ramanauskas, J. Čiuberkis, B. Nemickas, A. Trečiokas ir E. Bartkus.

ALT S-gos suvažiavimo publika

Abi nuotraukos L. Tamošaičio

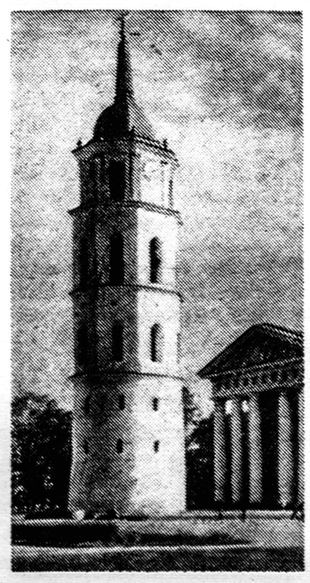

Vilniaus katedros varpinė, kuri paverčiama kavine

Klemensas Griauzdė

Klemenso Graizudės buvo paminėta 60 metų sukaktis. Jis buvo chorų dirigentas, kompozitorius. Dabar jis konservatorijoje vadovauja dirigavimo klasei ir diriguoja Vilniuje politechnikos instituto padalinio chorui.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

D.G. Darbininko Redaktoriui.

Malonėkit paskelbti artimam Darbininko numeryje:

Jonas Galminas — Romuva neturi mano sutikimo leisti, platinti bet kokius mano raštus.

Su gilia padėka Jums, pone Redaktoriau. **Liudas Dovydėnas**

Gegužės 25, 1965

PADĖKITE PRANCIŠKONAMS PASTATYTI

LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRĄ NEW YORKE

VIENUOLYNĄ-KOPLYČIĄ, SPAUSTUVĘ, PATALPAS LIETUVIŲ VISUOMENINIAM REIKALAM

Aukos siunčiamos adresu:

BUILDING FUND
FRANCISCAN MONASTERY
680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Aukojusieji 1000 dol. tampa garbės fundatoriais

500 — amžinais nariais

100 — fundatoriais

aukojusieji mažiau — rėmėjais.

Galima įrašyti ir mirusius (memorial). Aukotojų vardai bus įamžinti pastato garbingoje vietoje ir prisimenami vienuolių maldose bei mišiose.

Pažadu auką statybų fondui $.....

Siunčiu auką statybų fondui $.....

Įrašau mirusį .....

Siuntėjas .....

Adresas .....

.....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS
Tel. HYacint 7-4677
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

LITAS Investing Co. Inc.
kviečia
Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui
Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.: HI 1-6799
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997
Darbo valandos: šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

FOTOGRAFAS
Romualdas Kisielius

Tarptautinės Fotografų Sąjungos narys, baigęs Amerikos kariuomenės foto mokyklą. Jums už prieinamiausią kainą atliks visokius fotografinius darbus.
Dėl susitarimo skambinti — GLenmore 2-0029

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

JAU 22 METAI!
WEJD
1330 KIL. 97.9 MEG. (FM)
LIETUVOS ATSIMINIMU RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS JOKŪBAS J.
STUKAS

1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205
Tel. (201) 289-6878

DARBININKAS
910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.
Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako

Birželio šūkiai ir faktai

Birželio mėnesį gausu šiurpių kentėjimų — invazija, deportacijos; gausu viltingo herojizmo — sukilimas, dešimt metų trukusi ginkluota rezistencija, tebetrunkanti tautoje pasipriešinimo ir nepriklausomybės dvasia.

Birželį minėdami, pakartojame savo pasipiktinimą sovietų agresija, smurtu, teroru. Pakartojame užuojautą kankiniam, pagarba kovotojam. Pakartojame tikėjimą tautos ištverme ir laisvės bei tiesos galutiniu laimėjimu.

Bet to neužtenka.

Neužtenka tik susirinkimuose šūkių — protestų, pasipiktinimo, reikalavimų.

Tauta pavergta ar tebevergiama jau tiek pat laiko, kiek ji buvo išgyvenusi atkurtu nepriklausomos valstybės gyvenimu. Tai jau ištisas laikotarpis, kurio faktai negali išsilaikyti tautiečio atminime. O ilgo laiko kovai reikia jį apginkluoti aiškiu pažinimu — faktais iš priespaudos, kančių ir kovų; faktais iš dabartinių priešininko užmačių, pastangų, taktikos; faktais ir idėjom iš galimybių okupacijai pasipriešinti.

Faktų reikalingas ne tik kitatautis kitakalbis. Faktų ypačiai reikalingas ir pats lietuvių priaugantis jaunimas.

Faktai veikia patvariau nei momentui blykstelėjęs jausmingas šūkis. Faktais turi kalbėti ir šiuo metu rengiami birželio minėjimai.

★

Okupacijos ir laisvės kovų sukaktį minint su pasitenkinimu tenka priimti Į Laisvę fondo įgalintus pasirodyti stambius veikalus N.E. Sūduvio "Vienų vieni" ir dr. V. Vardžio "Lithuania Under the Soviets". Pirmasis lietuviškam skaitytojui, antrasis angliškai kalbančiam ir galvojančiam. Tai pagrindinis šiai sukakčiai informacinis indėlis, kur pateikiami viso laikotarpio faktai. Gerai, kad privati iniciatyva parūpino tai, ko negalėjo ar nespėjo duoti viešuoju pinigu remiamos tokios įstaigos, kaip Altas, Vlikas, Laisvės Komitetas. Ką jos šiem metam žada duoti, nežinia. Bet jom pasireikšti tokiu pat būdu dirva nėra užimta. Darbo ir jom netruktų, nors ir pavėluoto. Pvz. okupantas nuolat kalba apie "hitlerininkus", kurie naikino "tarybinius piliečius". Jų kalbą verta būtų paremti faktais — nuo kada, kaip, kiek hitlerininkai Ivan Serovas su Guzevičium ir Sniečkum, hitlerininkas Suslovas su Bartašiūnu sunaikino Lietuvos piliečių kalėjimuose .. arktikos šachtose, Sibiro upėse auksą beplaujant. Pavardes, liudijimus apie jų pergyvenimus tenai reikėtų sutraukti į vieną vietą.

Tegul tokis veikalas bylotų apie raudonųjų hitlerininkų darbus jų viešpatavimo jubiliejuje.

★

Lentynom knygos nereikalingos. Jeigu knygose surenkami tautos gyvenimo faktai, jų turinys turi būti išpopuliarintas tarp lietuvių ar nelietuvių. Knygų faktai turi nugulti į skaitytojų mintis ir pergyvenimus. Jie turi virsti veiksniu, kuris skatina ir mus toliau galvoti ir veikti. Veikti sąmoningai ir planingai.

Tokis yra visų minėjimų ir visų rašymų uždavinys. Kitaip šūkiai aidėtų be atgarsio, minėjimai išblėstų su nauja darbo diena, knygose surinkti faktai be idėjos liktų gulėti lentynų dulkėse.

Informavimo specialų birželio mėnesiui uždavinį vykdydamas, Darbininkas imasi skelbti Atstovų Rūmų apklausinėjimus apie padėtį Lietuvoj. Jei ta medžiaga nepasiekia amerikiečių spaudos, ji turi pasiekti bent lietuvius skaitytojus. Ji negali būti nuskandinta "rekordų" tomuose. Ji turi virsti ginklu kovoje dėl laisvės.

Šį rytą gausime liudijimą apie sąlygas Baltijos kraštuose

Apklausinėjimi Atstovų Rūmų užsienio reikalų komitete Europos reikalų pakomisyje. Antireliginė veikla Sovietų Sąjungoje ir rytų Europoje. Sąlygos Baltijos valstybėse

Taip oficialiame dokumente pavadinta įstaiga ir jos apklausinėjimo objektas. Iš to dokumento duodame ištraukas, ar pareiškimų santraukas.

1965 metų gegužės 17 dieną. Apklausiamas Vaclovas Sidzikauskas ir jo palydovai Alfonsas Milukas bei Arseni Taalman. Pakomisio pirmininkė kongresm. Edna F. Kelly.

KELLY. ...Šį rytą mes gausime liudijimą apie sąlygas Baltijos kraštuose. Kaip pakomisio nariai žino, yra per 40 rezoliucijų, pateiktų Rūmuose dėl padėties Baltijos kraštuose. Jei nėra prieštaravimo, aš norėčiau pateikti rekordui šių rezoliucijų ir jų sponsorių sąrašą.

Prieštaravimo nėra.

Dabar norėčiau pakviest Vaclovą Sidzikauską, Laisvosios Lietuvos Komiteto ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininką, kuris pateiks pareiškimą apie dabartinę padėtį trijuose Baltijos kraštuose. Jis bus talkinamas Alfonso Miluko, kuris gimė J.V., gyveno Lietuvoje 45 metus ir sugrižo į J.V. 1965; taip pat Arseni Taalman, kuris gimė ir išaugo Estijoje, atvyko į J.V. 1963, dabar dirba Walter Thompson ir Co. skelbimų firmoje.

Ponai Milukas ir Taalman prašomi sėstis su liudininku ir atsakyti į pakomisio narių klausimus.

SIDZIKAUSKAS. Ponia pirminke, ponai-pakomisio nariai. Aš turiu pareiškimą.

KELLY. Ar tamsta nemanai jo perskaityti?

SIDZIKAUSKAS. Ne. Aš pateiksiu tik pareiškimo santrauką, bet aš prašysiu jūsų leidimo įtraukti jį į rekordus.

KELLY. Gerai. Suprantu, kad jūs pageidaujat jums skirtų klausimų labiau nei ko kito.

SIDZIKAUSKO pareiškimas apie padėtį Baltijos kraštuose yra 22 puslapių. Po istorinės dalies, kaip Baltijos valstybės buvo smurtu Sovietų Sąjungos užgrobtos, ryškinami **rusifikacijos faktai:**

— Viltys, kad nauja destalinizacijos banga suteiks kokias nuolaidas estų, latvių bei lietuvių tautiniam interesam, nebuvo įvykdytos. Priešingai, ryšium su partijos nauja programa, priimta XXII partijos kongrese 1961 spalio mėnesį Maskvoje, Baltijos valstybės buvo pasmerktos padidintai rusifikacijai. Nauja partijos programa pabrėžė: (1) "Sienos tarp SSRS sudarančių respublikų palaipsniui netenka savo buvusios reikšmės"; (2) "komunistinė struktūra žymi naują pakopą raidoje tautybių santykių su SSRS, ligi bus pasiekta pilna tautinė vienybė"; (3) "rusų kalba iš tikrųjų tampa bendra susipratimo ir bendradarbiavimo priemone tarp visų SSRS žmonių"; (4) "auganti komunizmo statyba skatina nuolatinį treniruoto personalo pasikeitimą tarp tautybių".

Sovietinė sistema tautinės dvasios išraiškai nuslopinti tarp Baltijos gyventojų yra sunkiai įtikima dvidešimtame amžiuje... Norėčiau čia labai trumpai suminėti kitas rusifikacijos priemones. Būtent:

(1) Prievartinė asimiliacija. Stalino laikais, vartodami šūkį "tautinė forma, socialistinis turinys", Kremliaus valdovai leido Baltijos tautinių kultūrų manifestacijas grynai folklorinio pobūdžio (liaudies šokius, liaudies dainas, tautinius drabužius). Chruščiovo laikais šūkis aptemo, ir net folkloristinės lietuvių, latvių, estų kultūros formos palaipsniui iškreipiamos ir sovietinamos".

Visos esmingesnės estų, latvių ir lietuvių tautinių kultūrų bei tautinio gyvenimo manifestacijos yra griežtai uždraustos kaip "buržuazinės liekanos". Baltijos valstybių istorijos perrašomos ir klastojamos. uždraustas pasididžiavimas tautine praeitimi ar tautiniais herojais ar priminimas pozityvių tautinės nepriklausomybės laikotarpio laimėjimų.

Nusikalstantiem prieš rusiškąjį imperializmą gresia rūsčios bausmės. Priešingai įvestas garbinimas ypatingai mokyklose viso, kas rusiška, rusų tautinių herojų, net tokių reakcinių carinių generolų kaip Suvorovas ar Kutuzovas.

Lietuvos komunistų partijos, kuri yra Sovietų komunistų partijos padalinys, pirmasis sekretorius neseniai ragino Lietuvos komunistų partiją "skiepyti darbo žmonėse meilę ir pagarbą didžiajai rusų tautai" ir "ypatingą dėmesį kreipti į rusų kalbos mokymą", nes ši kalba yra "didelės reikšmės sustiprinti draugiškumui tarp sovietinių tautų". Šis prievartinis "meilės ir pagarbos" pavergėjui skiepijimas yra Maskvos politika nuo pat Baltijos valstybių okupacijos...

(2) Viešosios tarnybos. Rusų kalba vyrauja paštuose, geležinkeliuose, aerodromuose ir autobusuose. Negalima pasiųsti net registruoto laiško, jei nebus adresuota rusiškai.

(3) Mokyklos ir teismai. Stalino laikais buvo taisyklė vartoti krašto kalbą. Chruščiovas šią taisyklę panaikino. Daugumas mokyklinių vadovėlių yra vertimai iš rusų kalbos. Kiekviena mokykla turi savo "Lenino kampelį", savotišką šventovę, kurioje yra garbinama "didžioji Tėvynė".

(4) GUM (valdžios parduotuvėse) daugumas pardavėjų rusai. Jei pirkėjas, kaip buvo pranešta iš Vilniaus, nesupranta ar nenori kalbėti rusiškai, jis išgirsta atsakymą: "Jūs geriau keliaukite į Sibirą ar į savo mylimą Ameriką. Šis miestas yra mūsų nugalėtas, tai mes ir vartojame čia savo kalbą".

(5) Visos konferencijos ir vieši susirinkimai, kur dalyvauja kokis rusas, vartoja rusų kalbą.

(6) Daugelis gatvių, skverų ir aikščių Estijos, Latvijos ir Lietuvos sostinėse ir kai kuriuose šių kraštų didesniuose miestuose gavo naujus vardus, rusiškai užrašytus.

(7) Daugelis kolchozų, sovchozų, pramonių įmonių, pavadinti rusiškais vardais. Lietuvoje, pvz., yra 59 "Lenino kelio" kolchozai, 32 "Černiakovskio", 17 "Kalinino", 22 "Ždanovo", 25 "Mičurino", 14 "Kirovo", 10 "Čapajevo", 9 "Dzeržinskio" ir t.t.

(8) Mokytojai, administracijos tarnautojai yra verčiami prenumeruotis rusų knygas ir laikraščius.

(9) Lietuvos fabrikų gaminami dviračiai ar radijo aparatai vadinami rusų vardais — "Viatka", "Volkov", "Orlionok", "Lastočka".

(10) Universitetuose ir kitose aukštojo mokslo įstaigose Baltijos valstybėse yra įvesti daugelis paralelių kursų rusų kalba.

(11) Partijos ir valdžios organai Baltijos "respublikose" palaipsniui stiprinamos rusais. Pvz. 1964 Lietuvoje iš 123 komunistų partijos centro komiteto narių 40, arba 32.5 proc. buvo rusai. Okupuotos Lietuvos aukščiausiame soviete iš 290 "deputatų" 64 yra rusai. "Vyriausybėje" tarp 29 narių 9 yra rusai.

Panaši padėtis yra Latvijoje. Iš Latvijos komunistų partijos centro komiteto 121 nario, 51 buvo rusas. Aukščiausiame soviete iš 310 "deputatų" 66 buvo rusai. Okupuotos Latvijos "vyriausybėje" iš 28 narių yra 20 latvių, bet jie visi yra gimę Rusijoje

(bus daugiau)

Ateitininkų federacijos VII-jam Kongresui Rengti Toronte komitetas. Sėdi: Laima Švegždaitė — moksleivių atstovė, dr. J. Sungaila — pirmininkas, Vida Tamulaitytė — ateitininkių studentų atstovė, A. Kuolienė — parengimų vadovė; stovi: K. Manglicas — kasininkas, kun. dr. P. Gaida — religinės dalies vadovas, A. Gurevičius — sekretorius ir spaudos tarnybos vadovas, V. Aušrotas — apgyvendinimo tarnybos vadovas.

— **ALT-bos Chicagos skyrius** paskyrė Rezoliucijoms Remti Komitetui 50 dol. auką. Ši organizacija kasmet paremia šį taip svarbų darbą pinigine parama.

— **Prof. K. Pakšto** paminklo šventinimo proga Vida Tumasonienė paaukojo 10 dol. monografijai išleisti. Paminklas jau yra pilnai apmokėtas, bet monografijai pinigų dar trūksta. Jei kas norėtų savo auka prisidėti prie monografijos išleidimo, aukas prašome siųsti: Pakštas Fund, c/o J. Mikaila, 16870 Stoepel, Detroit, Mich. 48221.

PRANAS NARVYDAS

KALNELIS

Iš Joniškio važiuojant vieškeliuŽagarės link, apie 4 varstų nuotolyje pasitinka Sidabros upė, kuri jau netokia didelė ir netokia svarbi, kaip iš to skambaus vardo pamanytumei. Vasaros sausroms užėjus, mažai Sidabra tečiūrendavo, o gi pavasariais tikrai išrodė lyg Nemunas, ir baugindavo keliautojus.

Persikėlus per Sidabros tiltelį, už varsto privažiuoji Kalnelį. Tai lyg miesteliukas, lyg kaimas. Senų užrašų apie tai beveik neužtinkama, bet vietovė rodo pėdsakus, kad kitados čia būta miestelio. Manoma, kad čia bažnyčia buvo pastatyta toje vietoje, kur kadaise buvusi žinija — senovės šventykla.

Iki mūsų laikų yra užsilikusi ant staigaus kalniuko medinė bažnyčia, o kalnelio pakopoje medinė varpinė. Buvo sakoma, tas staturs kalniukas buvęs supiltas. Ir iš tikro juk aplinkui vien lygumos.

Apie tą bažnyčią Kalnelyje buvo kapinės, kur laidoti mirusieji iš apylinkės. Tik palyginti neseniai buvo įsteigtos kapinės Joniškio miestelio laukuose. Iš viso Joniškio miestelio istorija daug jaunesnė, nei Kalnelio.

Nuo vieškelio link bažnyčios Kalnelyje ėjusi lyg gatvė ir platuma priminė senovėje buvusią rinką, dabar jau stora velėna apaugusia.

Kalnelio bažnytkaimio pakluonėse žaliavo ąžuolų giria. Visi senoviės ąžuolai, amžiams bėgant, buvo iškirsti. O ypač krikščionybei kylant, visur tikslai buvo naikinamos šventosios girios. Gi Kalnelio giria išsilaikė ilgiau, mat, buvo toliau nuo didžiųjų kelių.

Joniškio parapijai įsisteigus, Kalnelis ėmė nykti. Bažnyčia liko be kunigo, tuo pat tapdama eiline koplyčia, kur, mirusį laidojant, iš Joniškio kunigas atvykdavo.

Švento Jono atlaidai Kalnelyje buvo žinomi plačioje apylinkėje. Sutraukdavo tūkstančius maldininkų.

Seniau prie vieškelių būdavo vadinami užvažiavimo namai — smuklės, turėjusios "stadelas" kur keleiviai galėdavo, blogam orui esant, paslėpti arklius ir vežimą, o patys gauti vietos nakvynei.

Nuo Joniškio į Žagarę yra apie 28 varstai. Anais laikais tai buvo geras kelio gabalas keliauti. Tokių užvažiavimo namų buvo Kalnelyje, Šiuostikiuose, Stugiuose ir pačioje Žagarėje.

Anais laikais vežimų ratai buvo mediniai. Žmonės važiuodami tolesnį kelią, įsidėdavo vieną ar du atsarginius ratus bei tekinius. Gi važiuojant, sausam orui esant, mediniai ratai perdžiūdavo ir išsiskėsdavo. Be to, ratams bei tekiniams patepti, kad negirgždėtų, turėdavo apačioje pakabintą kibirą su degutu.

Senieji lietuviai mokėdavo iš beržo tošių pasigaminti tepalo-deguto.

Užeigas iš ponų daugiausia nuomodavo žydai, nes jie iš prigimimo pirkliai, ne baudžiauninkai.

Pinigai buvo brangūs, nes tarp pr. čiokėlių jų per daug nesimatydavo. O viskas, palyginti, buvo pigu. Pav., vyras pas ūkininką tarnaudavo per metą už 3 rublius. Mergina gi už porą rublių.

O baudžiauninkai, kad vargą užmirštų, eidavo į tas smukles ir ten ūždavo. Kitas už 3 kapeikas visai nusilakdavo. Tai būdavo baudžiavos laikais. Žiloje senovėje buvo kiek skirtingiau, kol neišsivyravo iš Lenkijos atneštoji baudžiava.

Tiek aš atsimenu apie Kalnelį, ir tai parašiau pakartotinai perskaitęs Lietuvių enciklopedijoje trumpai paminėtą mūsų Kalnelį. Tai juk mūsų Lietuvos kąmelis, kurio kiekviena sauja, anot poeto Kazio Inčiūros, mums tokia prie širdies, miela ir už auksą brangesnė.

ATEITININKŲ KONGRESAS

Šiais metais liepos 3 ir 4 dienos savaitgalį, burdamiesi kongresan Toronte, Kanadoje, paėmė ateitininkai. Kongrese dalyvaus mūsų du vyskupai V. Brizgys ir Pr. Brazys.

Kongrese mišias šeštadienį, liepos 3 d., laikys vysk. Pr. Brazys. Jų metu bus meldžiamasi už mirusius ateitininkus. Iškilmingos mišios sekmadienį, liepos 4 d., bus aukojamos vyskupo V. Brizgio.

Dr. Girniaus ir dr. Sužiedėlio paskaitos bei rezoliucijos priėmimas dėl religijos persekiojimo Lietuvoje duos kongresui atspalvį, kuris rengiamas šūkiu: Atvirybė laikui, ištikimybė idealui.

Kongreso menine atrakcija tenka laikyti mūsų iškilaus jauno muziko Dariaus Lapėno specialiai kongresui parengtus kūrinius, kuriuos išpildys solistai Prudencija Bičkienė, Jonas Vaznelis ir pianistė Kepalaitė.

Jau laikas ateitininkams derinti atostogas su liepos mėn. pirmomis savaitėmis, kad be didelių rūpesčių galėtų kongresan atvykti. Norintiems nakvynės, ja pasirūpins torontiečiai. Apgyvendinimo tarnybos vadovas V. Aušrotas (34 Waller Av., Toronto 3, Ont. Canada, telef. 763-1957) jau suregistravo tuos torontiečius, kurie užleis savo laisvus kambarius kongreso svečiams. Pastogės reikalingieji svečiai nedelsdami turėtų kreiptis pas V. Aušrotą.

Kongreso Rengimo Komitetą sudaro Toronto ateitininkai, pirmininkaujant dr. J. Sungailai.

Asta

Dr. A. Klimas (k) skaito memorandumą Philadelphijos miesto valdybos atstovui M. Osser (d), JAV LB Tarybos sesijos metu. Viduryje matosi St. Lušys ir O. Ivaškienė
Nuotr. V. Gruzdžio

Vieno žygio neužtenka

Algirdas Budreckis

Nesitenkinkime vienu Washingtono žygiu. Vienas žygis nereiškia, kad kova laimėta. Nesitenkinkime vietinėm demonstracijom ir vizitais birželio 15 d. proga. Šitokie užsimojimai turi mažo atgarsio, jei jie tik vietinio pobūdžio. Negana pademonstruoti ties miesto rotuše arba aplankyti valstybės gubernatorių. Keista, kad ir mūsų veiksniai tik planuoja vizitus į valstybės departamentą. Kur tie moksliniai veikalai atkirsti sovietų melui? Kur tos masinės demonstracijos atsverti 25 metų okupacijos makaberiškus festivalius Vilniuje ir Kaune? Jų nėra, ir matyti, kad ir nebus... jeigu... jeigu, neatsirastų partizaniško aktyvo, kuris užpildytų politinę tuštumą.

Jeigu per tris savaites sugebėjome suburti per 2000 lietuvių demonstracijai, jeigu sugebėjome laimėti vizitą Baltuosiuose Rūmuose ir pas Atstovų Rūmų pirmininką, jei sugebėjome iškelti Lietuvos reikalą per televiziją, 10 radiofonų ir keliasdešimt laikraščių; jei sugebėjome rasti santarą tarp įvairių ideologinių bei pasaulėžiūrinių įsitikinimų lietuvių, taigi nebijokime užsimoti didesniam žygiui.

1965 metai yra ypatingai reikšmingi lietuviams; šiais metais sukanka krašto pavergimo dvidešimtpenktmetis. **Kaip tik šiais metais reikia kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose; 1965 m. turime geriausią progą tai padaryti.** Privalome 25 metų okupacijos proga pristatyti Lietuvos bylą U-Tantui ir Jungtinių Tautų dvidešimt keturiųjų komitetui. Taipogi turime prasimušti pro tylos sąmokslą ir masiškai imponuoti tiek Jungtinėm Tautom, tiek JAV politiniam sluoksniam. Neatideliokime šito ilgai svajoto veiksmo. **Jeigu jo dabar neiškelsime, tai kada iškelsime? Dar po 25** metų, kai Lietuvos okupacijos 50 metų vergiją sukaks? Jei iš viso keltinas Lietuvos reikalas, tai būtinai šiais metais.

Gal klausiate kaip mes, lietuvių visuomenė, galime vykdyti šitą milžinišką uždavinį. Konkrečiai, **rudeniop, t.y. lapkričio mėnesį, kada J.T. sesija atsidaro, galime suruošti milžinišką lietuvių manifestaciją Madison Square Garden, New Yorke kuriame dalyvautų tarp 15 ir 20 tūkstančių lietuvių.** Skaičius įmanomas, nes buvo tiek lietuvių per pasaulinės parodos Lietuvių Dieną.

Masinė manifestacija šiaip reiškštųs: būtų politinis mitingas, kuriame kalbėtų mūsų Lietuvos pavergimo klausimu mūsų politikai ir kai kurie Afroazijos vadai ar atstovai. Į manifestaciją būtų kviečiami JAV valstybininkai bei Jungtinių Tautų atstovai. Susirinkimas priimtų peticiją arba rezoliuciją iškelti Lietuvos klausimą J.T. Ši peticija kartu su moksliniu memorandumu būtų suteikta U-Tantui, 24-iųjų komitetui bei kiekvienai J.T. atstovybei.

Demonstracijos tikslas būtų veikti pasaulio opiniją per laikraščius, radiją ir kitas priemones. Iškelti Lietuvos bylą tarptautinėje arenoje. Masinis lietuvių pasireiškimas paremtų moraliai ir psichologiškai mūsų veiksnių pastangas daryti įtaką į atatinkamas vyriausybes. Masinis demonstravimas duotų mūsų bylai masinio pritarimo foną.

Iš kiekvieno lietuvio būtų reikalaujamas jo dalyvavimas manifestacijoje, jo piniginė auka (visa manifestacija atsieitų 25,000 dol., t.y. mažiau kaip P. P. Lietuvių Diena), ir jo talka paraginti kitus lietuvius prisidėti prie manifestacijos. Šitam uždaviniui organizuoti galėtumėm atgaivinti gegužės 15 d. žygio aktyvus įvairiose kolonijose ir juos išplėsti. Iš buvusių žygiuotojų New Yorke galėtumėm sudaryti koordinatą, kuris sudarytų reikalingas komisijas ir kuris sukviestų talkon visuomenės veikėjus, organizacijas ir veiksnius. Šitą sąjūdį galėtumėm pakrikštyti Lietuviai už nepriklausomybę — Lithuanians For Independence. Jo spontaniškumas rastų pritarimo lietuviuose ir darytų įtakos svetimtaučiams.

Svarstant šitą pasiūlymą, norima priminti vieną klausimą: **Jei ne šiais metais, tai kada? Jei ne mes patys, tai kas?** Sąžiningai pasvarstykite šiuos klausimėlius ir tik tada duokite savo sprendimą.

Amerikos Lietuvių Studentai ir Organizacijos už Laisvę, New Yorko lietuvių visuomenei pritariant, imasi iniciatyvos sušaukti visuomenės susirinkimą š.m. birželio 25 d. 8 val. vak. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, aptarti masinei manifestacijai už Lietuvos bylos iškėlimą Jungtinėse Tautose, išplėsti šio žygio bazę ir suorganizuoti atitinkamą centrinį aparatą New Yorke vykdyti šiam užsimojimui. Į susirinkimą kviečiami visi visuomenininkai, organizacijos, pavienys veikėjai, politiniai vadai ir veiksnių atstovai. Amerikos Lietuvių Studentai ir Organizacijos už Laisvę kreipiasi į organizacijų centro valdybas bei vietines valdybas įgalioti atstovus šiam susirinkimui.

Dr. J. Girniui (v.) Bostone gegužės 22 buvo surengtas 50 metų minėjimas. Čia jį matome besikalbantį su dr. P. Kalade (k.) ir dr. J. Novickų (d.) Nuotrauka B. Kerbelienės

"GIEDRA" SKELBIA ROMANO KONKURSĄ

Korporacija "Giedra" ir vyresniosios giedrininkės skelbia romano konkursą šiais nuostatais:

1. Premijuojamas tikrai literatūriškai vertingas kūrinys.

2. Premijos dydis — $1000 (tūkstantis dol.). Premija nedaloma.

3. Romano pagrindinė veikėja turi būti stipraus charakterio lietuvė moteris..

4. Kūrinys turi būti parašytas mašinėle, ne mažesnis kaip 200 romaninio formato puslapių.

5. Kūrinys pasirašomas slapyvardžiu. Atskirame, uždarame voke turi būti pažymėta: a)tikroji pavardė ir vardas, b)adresas ir telefonas, c)kūrinio antraštė, d) autoriaus slapyvardis.

6. Kūrinius siųsti: "Giedros" romano konkuro komisijai, 6621 So. Troy Ave., Chicago Ill., 60629.

7. Kūriniai turi būti prisiųsti ne vėliau kaip 1966 m. birželio 30 d. (pašto antspaudo data).

8. Konkurso komisiją sudaro: Kazys Bradūnas, Česlovas Grinevičius, Dalia Kucenienė, Izabelė Motskaitienė, Juzė Vaičiūnienė.

9. Autorius, laimėjęs šio konkurso premiją, be papildomo honoraro pirmosios laidos teises perleidžia vyresniosioms giedrininkėms ir "Giedros" korporacijai.

10. Rankraščiai, nelaimėję konkurso, grąžinami autoriam.

Dayton, Ohio

Trijų Kryžių šventovė Sv. Kryžiaus parapijos sodyboje pradėta statyti gegužės 28 d. Statybos darbus atlieka Valerijonas Sodeika iš Chicagos. Šventovės projektą padarė architektas Alfredas Kulpavičius. Kryžių statulėles dirbo V. Kulpavičius iš Woodhaven, N. Y. Šventovės šventinimas pramatytas birželio 27. Šventins vysk. V. Brizgys. Šventove domisi ir nelietuviai, nes tai bus paminklas kankiniams už geležinės uždangos.

Juozas ir Ada Sinkevičiai gegužės 29 atšventė vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Jie yra pirmieji Šv. Kryžiaus parapiečiai, kurie sukaktuvinėse mišiose priėmė komuniją abiem pavidalais.

Kun. Leonas Praspalius, buvęs ilgametis Šv. Kryžiaus parapijos klebonas, yra susirgęs ir gydosi Gerojo Ganytojo ligoninėj dr. Ed. Drukteinio priežiūroje.

Daytono Liet. Vyčių kuopa birželio 20 d. rengia tradicinę gegužinę — lietuvių dieną.

Jonas Jaškauskas laimėjo Laiškai Lietuviams rašinio antrąją premiją.

Šv. Kryžiaus parapijos metinis parengimas, vad. "Garden Party", bus liepos 17 ir 18 parapijos sodyboje. Tai gera proga apylinkių lietuviams susitikti ir pabendrauti.

Aldona Masilionytė gegužės 30 d. baigė Julienne aukš. mokyklą su pasižymėjimu. Aukštesnią mokyklą baigė dar šie lietuvių kilmės vaikai: Juozas Walusis, Tomas Goldikas, Janeta Veigel ir Julija Strozdas.

Filisterių Skautų Sąjungos suvažiavimo rezoliucijos

FSS suvažiavimas, įvykęs 1965 m. gegužės 29-31 d.d. Clevelande, priėmė šias rezoliucijas.

1. Skatiname visus FSS narius bei visus skautus ir skautes neužleisti savo pareigos tėvynei. Šių 25-jų Lietuvos okupacijos metinių proga raginame visus skautų ir skaučių vadovus sustiprinti savo tikėjimą Lietuvos laisvės prisikėlimu ir tą tikėjimą įdiegti mūsų jaunimui. Kviečiame sueigų, minėjimų, stovyklų ir suvažiavimų progomis prisiminti šią tragišką sukaktį ir ją atitinkamai paminėti.

2. Tikime, kad Lietuvių Bendruomenė yra pagrindinė organizacija, jungianti visus lietuvius į bendrą darbą lietuviškai kultūrai ugdyti ir mūsų tautinei egzistencijai užtikrinti. Įpareigojame visus FSS narius būti ne vien pasyviais LB rėmėjais, bet aktyviais darbuotojais LB rėmuose.

3. Džiaugiamės ASS ir FSS valdybų užsimojimu išleisti Akademikių Skaučių Draugovės ir Korp! Vytis programinį vadovą, prof. Stepono Kolupailos monografiją ir skautiškų dainų plokštelę. Raginame FSS narius šiuos užsimojimus paremti ir teikti visokeriopą paramą jų vykdytojams: filisteriams Liūtui Griniui, dr. Jurgiui Gimbutui ir Vytautui Mikūnui.

4. Dėkojame filisteriams ir studentams skautams, kurie aktyviai dirba Seserijos ir Brolijos vadovų eilėse. Raginame visus filisterius savo vietovėse darbu prisidėti prie Lietuvių Skautų S-gos vienetų veiklos. Remiame evoliucines LSS reformas kurios vykdomos lietuviškos skautybės principų šviesoje.

5. Sveikiname Akademinio Skautų Sąjūdžio Garbės Narį prof. Igną Končių jo 80-jo gimtadienio proga.

6. Džiaugiamės JAV Atlanto Rajono skautų tėvų pastangomis nupirkti skautams stovyklavietę. Raginame visus FSS narius šį jų užmojimą paremti pinigine auka.

7. Reiškiame padėką ir pagarbą tiems FSS nariams, kurie pasižymi reikšmingais darbais lietuviškame visuomeniniame gyvenime, ypatingai Lituanus redaktoriui dr. Tomui Remeikiui ir pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komiteto pirmininkui Algiui Zaparackui.

8. Raginame visus skautus ir skautes remti skautiškąją spaudą — Skautų Aidą ir Mūsų Vytį. Šių žurnalų redaktoriams v.s. Antanui Saulaičiui ir fil. Vytautui Germanui reiškiame padėką už įdėtą darbą.

9. Dėkojame šio suvažiavimo rengėjams, prelegentams, meninių programų dalyviams, ir suvažiavimo darbus koordinavusiai FSS Centro Valdybai, ypatinga ijos pirmininkui dr. Stepui Matui.

10. Sveikiname naują FSS Centro Valdybą ir skatiname visus FSS narius remti CV jos užsimojimuose.

PAGERBTAS KNYGNEŠYS

Retai asmenybei, Lietuvos knygnešiui Anicetui Bubeliui švenčiant 90-tąjį gimtadienį, gegužės 2 d. Chicagoje Visų Šventųjų parapijos salėje buvo suruoštas pagerbimas — bankėtas, kurio metu buvo pagerbtas ir kitas žymus veikėjas — K. Rubinas, LRKSA 33-čios kp. valdyboje išbuvęs 50 metų.

Sukaktuvininkus sveikino raštu vysk. V. Brizgys, gen. kons. dr. P. Daužvardis, kons. A. Simutis, Balfo reikalų v-jas kun. L. Jankus, inž. A. Rudis ir kiti; žodžiu sveikino visuomenininkas dr. Vl. Šimaitis, LB vardu Br. Macevičius, Balfo V. Žilinskas prie sveikinimų pridėdamas ir po knygą dovanų; susivienijimo kuopų atstovai: J. Litvinas, P. Zelba, Srupšienė, P. Kurzikauskas.

Pagrindinę kalbą pasakė ir K. Rubinui įteikė dovaną Leonardas Šimutis. Programai vadovavo K. Bružas.

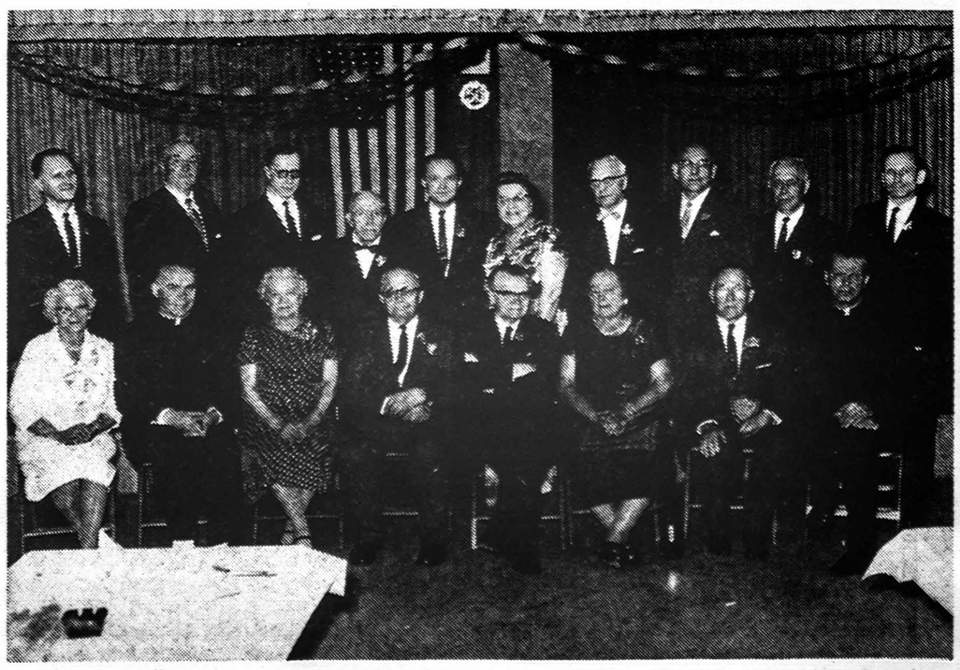

Chicagoje paregbiant knygnešį. Iš k. į d. K. Žebrauskienė, kun. P. Patlaba, U. Bubelienė, A. Bubelis, L. Šimutis, M. Rubinienė, K. Rubinas, kun. A. Stanevičius; stovi K. Bružas, J. Skeivys, dr. J. Reinys, P. Kurzikauskas, dr. V. Šimaitis, p. Srupšienė, B. Macevičius, P. Zelba, J. Litvinas, V. Žilinskas.

Visuomenės žiniai

Šiluvos koplyčios Washingtono šventovėje ruošti komitetas tarėsi su šventovės vadovybe dėl koplyčios šventinimo laiko.

Manoma, kad koplyčia jau bus įrengta 1966 metų vasarą. Todėl koplyčios dedikacija yra numatyta Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 3-5 dienomis. Tomis dienomis taip pat Washingtone šaukiamas pasaulio lietuvių religinis kongresas.

Tad visos organizacijos prašomos tomis dienomis (rugsėjo 3-4-5 d.d., 1966 m.) nieko neruošti, kadangi visa visuomenė kviečiama į Washingtoną koplyčios dedikacijai ir pasaulio lietuvių religiniam kongresui. Ruoškimės visi į šį grandiozinį lietuvių sąskridį Washingtone 1966 m. **Prel. Jonas Balkūnas**
Religiniam Kongresui Ruošti Komiteto pirmininkas

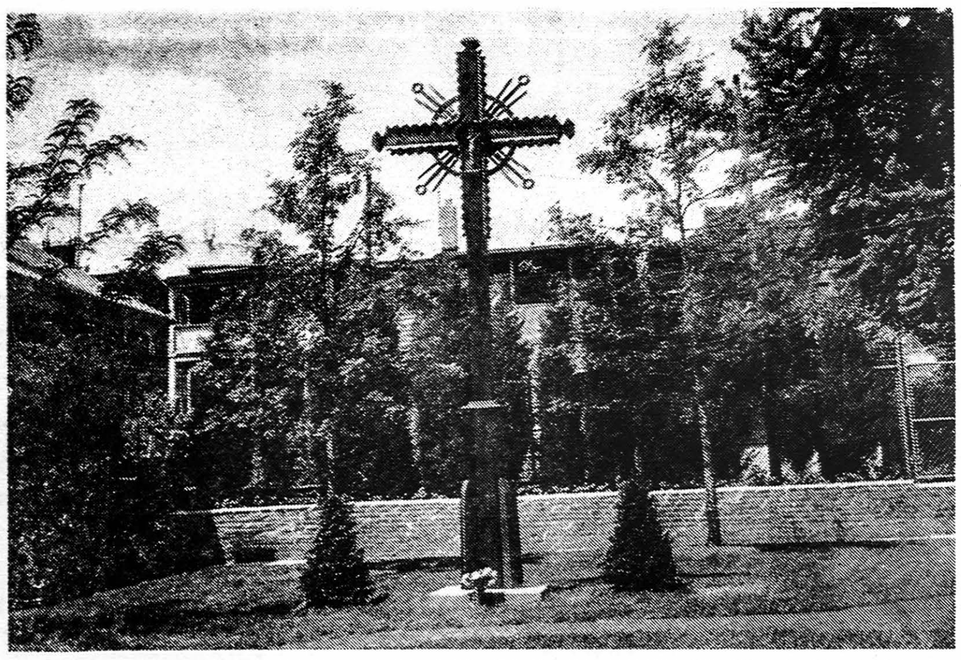

Patersone, N.J. prie lietuvių bažnyčios padaryta graži aikštelė. Joje pastatyta lietuviškas kryžius, kurį padirbo Paulius Jurkus. Kryžiaus ir naujų pastatų šventimas įvyks birželio 13, sekmadienį, 4:30 val. popiet. Šventins Patersono vyskupas James J. Navagh.

BRANGŪS TAUTIEČIAI!

dalyvaukite

PABALTIJO TAUTŲ LAISVĖS

SĄSKRYDY

birželio 20 d.

HARTFORD, CONN.

2 val. p.p. — Mišios St. Joseph katedroje (Farmington Ave.)
3 val. p.p. — Eisena į Bushnell Memorial salę
4 val. p.p. — Protesto mitingas Bushnell Teat. su menine programa

— Mišias laikys vyskupas PRANAS BRAZYS
— Pamokslą pasakys prelatas JONAS BALKŪNAS
— Mitinge kalbės senatorius THOMAS DODD

Garbės svečių tarpe dalyvauja Alberto Giovannetti, Vatikano atstovas prie J. Tautų.

Atlikime pareigą savo Tėvynei. Tūkstančių pabaltiečių dalyvavimas tebus pasauliui žinomas, kaip galingas protestas prieš 25 metus užsitęsusį Pabaltijo tautų pavergimą ir naikinimą • Įėjimas nemokamas •

CONNECTICUT PABALTIEČIŲ JUNGTINIS KOMITETAS

PO METŲ LAIŠKĄ RAŠO JAU LIETUVIŠKAI

Dar mokslo metams nepasibaigus vienas iš lietuvių saleziečių — kun. Petras Urbaitis atvyko iš Castelnuovo lietuvių mokyklos į Ameriką parinkt aukų. Svečias pastovjau apsistojo Chicagoje, bet šiuo metu yra atvykęs į New Yorką ir apsilankė "Darbininko" redakcijoje. Iš malonaus svečio teko patirti nemaža žinių apie lietuvių saleziečių veiklą jaunimo švietimo ir auklėjimo srityje.

Lietuviška mokykla arba progimnazija su spaudos studija įkurta 1952 m. Castelnuovo miestelyje, saleziečių įsteigėjo šv. Jono Bosco gimtinėje. **Mokykla šiemet liepos 20 įžengs į keturioliktuosius veiklos metus.** Paskutiniuoju laiku lietuviai saleziečiai įsigijo ir vasaros stovyklos namus Italijos Alpėse, Matterhorno apylinkėje, Antey St. Andre bažnytkaimyje, 1080 metrų aukštumoje.

Tiek mokslo metų, tiek atostogų laikotarpiuose per šias abi saleziečių įstaigas yra perėję būriai lietuviško jaunimo ir pasinaudoję religiniu, tautiniu ir profesiniu lavinimu. Patalpos nedidelės ir gali talpinti tik 60 berniukų. Paskutiniuoju laiku moksleivių skaičius ypač padidėjo, kad net sunku juos visus sutalpinti. Svečias pastebėjo, kad **daugiausia moksleivių atvyksta iš Anglijos,** nes šiuo metu pačioje Italijoje lietuvių šeimų yra likę labai maža.

Kun. Petras Urbaitis, 20 metų praleidęs Kinijos misijose, šiuo metu talkina prie Castelnuovo lietuviškos mokyklos. Dešimtis saleziečių pedagogų deda visas pastangas, kad lietuviams berniukams suteiktų kuo geresnį visokeriopą švietimą ir auklėjimą. Daugumas berniukų pas saleziečius pasilieka per eilę metų, kur turi progos mokytis, prasilavinti spausdinimo darbe, o vasaros metu gali pasinaudoti stovyklomis, daugiausia Alpių kalnuose.

Toliau savo pokalbyje svečias pastebėjo, kad šio atsilankymo proga jis nori išreikšti visų Castelnuovo lietuvių moksleivių bei Tėvų saleziečių dėkingumą JAV-bių lietuviams už iki šiol teiktą paramą, bet taip pat pasidalinti ir su nemažai slėgiančiais rūpesčiais.

Pragyvenimas Italijoje paskutiniuoju laiku žymiai pabrango. Vien tik vienos dienos maistui tenka išleisti pusantro dolerio asmeniui. Gi kai tenka pavalgydinti 60 berniukų, tai metinės maisto išlaidos siekia per 32.000 dolerių. Tai stambi ir viršininkams nuogąstį kelianti suma, o kur dar kitos bendrabučio mokyklos, vasaros stovyklos išlaikymo išlaidos.

Nors moksleivių skaičius didėja, kun. P. Urbaitis apgailestavo, kad bent tuo tarpu bendradarbių skaičius neauga. Priešingai — šie pastarieji vis nutrupa iš rėmėjų sąrašo ar tai paties gyvenimo išbraukti, ar iš nuovargio patys pasitraukdami. Pati saleziečių mokykla jokių pajamų neturi ir gali išsilaikyti vien tik iš tautiečių dosnumo.

Gali kilti klausimas, ar ši Italijoje lietuvių saleziečių vadovaujama mokykla duoda kokios naudos. Į tai kun. P. Urbaitis atsakė, kad konkretūs vaisiai yra tiesiog apčiuopiami. **Šalia teikiamo mokslo ir auklėjimo bei specializavimosi spaustuvės darbuose, Castelnuovo lietuviškame židinyje lietuvių kalba yra vienas tarp svarbiausių tikslų.**

Apie trečdalis berniukų į mokyklą atvyksta savo tėvų kalbos beveik visai nemokėdami. Kiti dar šiek tiek kalba lietuviškai, bet su stipriomis svetimų kalbų įtakomis ir priemaišomis. Nors pradžia sunki, bet jau apie Kalėdų šventes naujokai pajėgia ne tik ką nors daugiau pasakyti, bet ir įsijungti į ilgesnes diskusijas lietuviškai. Palaipsniui darant pažangą, vaikai sugeba net gana gera kalba parašyti namiškiams lietuviškus laiškus, o po Velykų, net ir sudėtingesnių temų rašinius.

Trylikos metų patirtis liudija, kad net po vienų mokslo metų, devynių mėnesių laikotarpyje jaunuoliai pasiekia rezultatų, kuriais tikrai gali pasidžiaugti tiek jų tėveliai, tiek mokyklos rėmėjai bendradarbiai, tiek patys auklėtojai saleziečiai.

Svečias pastebėjo, kad laimingai pavyko surasti laivų bendrovę, kuri jį patį su visu knygų kroviniu apsiėmė per Atlantą pervežti veltui kaipo laivo kapelioną. Taigi, surinktos aukos visoje pilnumoje galės būti skiriamos mokyklai.

Vysk. Pr. Brazys, MIC, pas salezičius Italijoje. Ten jis teikė sutvirtinimo sakramentą.

Lietuvių saleziečių įstaiga Italijoje

Kun. Petras M. Urbaitis su šv. Domininko Savio gimtojo namo savininkais ir giminaičiais

Šv. Antano gimnazijos mokiniai, šiemet baigią gimnaziją. Pirmoj eilėj iš kairės: Vytautas Valiukas, Vytautas Mykolaitis, IV klasės auklėtojas T. Jonas Dyburys, O.F.M., Raimundas Ramonas ir Denis Nadas. Antroj eilėj iš kairės: Gintautas Miceika, Rikardas Baliūnas, Algimantas Rutkauskas, Benediktas Budrevičius, Arūnas Bagdonas, Kenetas Bernotas ir Leonas Klimaitis. Nuotr. B. Kerbelienės

Mokslo metų pabaiga šv. Antano gimnazijoje

Šv. Antano gimnazija Kennebunkporte mokslo metų pabaigoje paruošia leidinį Antonianum, kuriame straipsneliais ir nuotraukomis parodomas mokyklos gyvenimas metų bėgyje. Toks leidinys jau baigiamas spausdinti pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Jis turi didelio formato 50 puslapių.

Mokslo metus gimnazija baigia birželio 12 d. Egzaminai prasideda birželio 8. Mokyklą šiemet baigia 11 mokinių. Ruošiamos mokslo metų baigimo ir išleistuvių iškilmės, į kurias atvyks vysk. Pranas Brazys, M.I.C. Birželio 12 10 v. jis laikys mišias ir pasakys pamokslą. Tuojau po pamaldų gimnazijos salėje vyskupas įteiks gimnaziją baigusiems pažymėjimus. Bus įdomi meninė programa. Po jos vaišės.

Mokslo baigimo iškilmėje laukiama svečių iš visos Naujosios Anglijos ir kitur. Norintieji dalyvauti vaišėse apie savo atvykimą praneša iš anksto.

Toliau kun. P. Urbaitis išreiškė ypatingą padėką Balfui, kuris paskutiniu laiku paskyrė mokyklos reikalams tūkstantį dolerių, o taip pat pasižadėjo ir toliau bendradarbiauti mokyklos išlaikymo reikaluose. Balfas kaip iki šiol, taip ir toliau priims pinigines aukas saleziečių mokyklai ir išduos pažymėjimus dėl nurašymo iš pajaminių mokesčių. Aukas galima siųsti per Balfą (105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211) arba tiesiog kun. P. Urbaičiui į jo laikiną Amerikoje apsistojimo vietą (2421 W. 45th St., Chicago, Ill. 60632). **KBč.**

BALFAS GEGUŽYJE

Pajamos ir išlaidos

Gegužio mėnesyje Balfas gavo 4,075 dol., o išleido 9.579. Didžioji pajamų dalis buvo skirta ir jau išsiųsta Vasario 16 gimnazijai. East Chicago atsiuntė 850 dol., Bridgeportas 100 dol. bendrajai šalpai. Iš kitur gauta po mažiau.

Be individualios ar institucijų šalpos didesnėmis sumomis centre buvo supakuota ir į užjūrius išsiųsta 96 siuntiniai; iš jų 21 į Lietuvą, 70 į Lenkiją ir 5 į Vokietiją. Tą siuntinių vertė siekė 4 tūkstančius dolerių.

Balfas parėmė tremtinių institucijas.

Balfo Centro Valdyba gegužės 25 d. posėdyje paskyrė 1.000 dolerių saleziečių mokiniams Italijoj ir 1000 dolerių Kolumbijos Lietuvių Centrui, kur tarp kita ko bus apgyvendinti neturtingieji Kolumbijos lietuviai. Tas Centras jau baigiamas įrengti, keturi senukai jau ten gyvena. Centrui vadovauja kun. M. Tamošiūnas.

Liuksusinė Sibiro lietuvaičių maldaknygė.

Balfo Centro Valdyba su pasitenkinimu priėmė dr. J. K. Valiūno ir kun. L. Jankaus aukas, už kurias jau baigiama spausdinti liuksusinė Sibiro lietuvaičių maldaknygė. Ji talpins šv. Tėvo Pauliaus VI laišką bei aštuonių kardinolų įvadus. Tekste ofsetiniu būdu bus atspaustas padidintas originalas ir jo angliškas vertimas. Meninį apipavidalinimą atliko dail. P. Osmolskis.

Ši knygelė nebus pardavinėjama, bet su Balfo kvitu (tax deductible) pasiunčiama kiekvienam, kuris birželio mėnesyje paaukos Balfui bent porą dolerių specialiai Sibiro tremtinių šalpai. Aukos siųstinos į Balfo Centrą (105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211). Aukotojas pažymi kad nori gauti liuksusinę Sibiro lietuvaičių maldaknygę. **K.L.J.**

Hartford, Conn.

Birželio 1 d. Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje pasigaigė 40 val. atlaidai ir rekolekcijos. Juos pravedė tėvas dr. Tomas Žiūraitis, O.P.

Iškilmingos mišios ir kitos apeigos prasidėjo 7:30 val. vakare ir tęsėsi apie dvi valandas. Mišias laikė jaunasis, tik ką įšventintas (V.27) kunigas Henrikas Balčiūnas. Pamokslą pasakė ir palaiminimą suteikė Tėvas dr. Tomas Žiūraitis.

Per mišias giedojo muz. J. Petkaičio diriguojamas "Aido" choras. Po mišių lietuviškai atkalbėta Visų Šventųjų litanija ir kitos maldos bei atgiedotos giesmės.

Pabaigoje viduje bažnyčios buvo procesija. Eisenoje dalyvavo 27 lietuviai kunigai ir daug berniukų ir mergaičių.

Pamaldos buvo labai įspūdingos. Žmonės skirstėsi, lyg tai būtų buvę Lietuvoje didžiuosiuose atlaiduose.

J. Bernotas.

New Haven, Conn.

Gegužės 19 netikėta mirtis išgyvųjų tarpo atskyrė Marijoną Piascik, kuri gyveno šios kolonijos priemiestyje Hamden. Nors velionė kurį laiką nesveikavo, bet dar aktyviai veikė šeimos tarpe.

A.a. Marijona paliko našlė su 5 mažais sūneliais ir dviem dukrelėm. Vaikus ji gražiai užaugino ir išmokslino. Niekuomet nesiskųsdavo savo likimu, tik džiaugėsi matydama šeimą užaugusią. Buvo nepaprastai malonaus būdo ir geros širdies. Mokėjo kiekvieną užjausti varguose ir nelaimėse.

Moterų Sąjungos 33-čios kuopos narės su savo pirmininke dalyvavo šermenyse. Iškilmingai palaidota gegužės 22 d. iš šv. Stanislovo parapijos bažnyčios, kur atgiedotos egzekvijos, ir trys kunigai aukojo mišias. Į kapus palydėjo gausi šeima, giminės jų tarpe sesutės E. Paurazienė ir M. Stanton iš Detroit, O. Paurazienė iš Chicago, Ill. brolis W. Valoney iš Tampa, Fla. draugės ir draugai bei kaimynai.

A.A. Marijona paliko liūdėti 2 dukras, 4 sūnus ir marčias, 3 sesutes ir vieną brolį, 13 anūkų ir 9 proanūkus. Liūdinčiai šeimai ir giminėm reiškiame gilią užuojautą. Marijonos sielai tegul Aukščiausias suteikia amžiną atilsį. **M.**

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Nauja LB apylinkė

New London, Conn. Gegužės 16 d. Eduardo Kukučio ūkyje, Oakdale, Conn., susirinkę apylinkių lietuviai po atviru dangumi, gražiai praleido sekmadienio popietę ir įsteigė L. B. apylinkę. Susirinkimą iniciatorių vardu pradėjo St. Miknius. Pirmininkavo J. Jasys, sekretoriavo A. Pakštienė. Hartfordo lietuviškos radijo valandos vedėjas ir aktyvus L.B. veikėjas Algis Dragūnevičius, atvykęs su savo tėveliais, kalbėjo apie L.B. ir painformavo apie Hartforde rengiamą birželio 20 d. Pabaltijo okupacijos minėjimą, protesto demonstracijas ir plataus užsimojimo hartfordiečių tuo reikalu žygius. Hartfordiečių išlaidoms padengti susirinkusieji suaukojo 59 dol. Į naujosios L.B. apylinkės valdybą išrinkta inž. Gedeminas Vildžius, dail. A. Pakštienė ir agr. St. Miknius. Kontrolės komisijon įeina: B. Kondratas, A. Giedraitis ir H. Vaitaitis. Sekmės!

Stasio Mikniaus kaip mokslinių straipsnių koautoriaus pavardė jau antrą kartą pasirodo su dr. A. Scriabine ir kt., Amerikos farmakologijos ir eksperimentinės terapeutikos žurnale. Be to, tie straipsniai išleisti atskiromis brošiūromis. St. Miknius dirba kaip technikas Pfizerio bendrovės tyrimų centre Groton, Conn., bendrosios farmakologijos skyriuje ir tiria naujų vaistų veikimą į širdį ir į kraujo apytaką. Kiek anksčiau panašiai yra pasirodžiusi ir Balio Kondrato pavardė, kuris taip pat dirba kaip technikas tame pačiame Pfizerio tyrimų centre. **Jurg. Ežer.**

IŠ VISUR

— **Lietuvių Fondo Valdyba,** atsidėkodama už "Darbininko" parodytą Lietuvių Fondui dėmesį ir talką, iš 1964 pajamų paskyrė auką "Darbininkui" paremti. "Darbininko" redakcija ir administracija Lietuvių Fondo Vadovybei už auką nuoširdžiai dėkoja.

— **Dail. Adomo Galdiko** kūrinių paroda rengiama Los Angeles mieste, šv. Kazimiero mokyklos patalpose. Paroda atidaroma birželio 20, šv. Kazimiero parapijos ruošiamos dvyliktosios metinės Lietuvių Dienos proga ir liks atidara lankytojams per visą savaitę. Parodos atidarymui atvyksta iš New Yorko pats dailininkas.

— **Lietuvių Fondo** narių skyrius steigiamas ir Los Angeles lietuvių kolonijoje. Iki šiol tuo reikalu informacijas teikia akt. Juozas Kaributas.

— **Petras Jaras** padarė pasikalbėjimą su Norwoodo klebonu kun. A. Abračinsku. Atspausdinant pasikalbėjimą Darbininke (nr. 36), netyčia buvo praleista autoriaus pavardė.

— **T.J. Bružikas, S.J.** atvyksta iš Brazilijos Š. Amerikon sveikatos sustiprinti. Pakėlė daug operacijų, daug metų sunkiai darbavosi. Jam reikalingas ilgesnis poilsis. Nuo birželio pradžios iki lapkričio galo nebesiųst jam laiškų į Sao Paulo, o adresuoti: 2345 W. 56th St. Chicago, Ill., 60636.

— **Rūta Lee-Kilmonytė, Hollywood,** Calif., Lietuvos vyčių organizacijos narė, filmų ir televizijos aktorė, vadovaus Lietuvių vyčių seimo proga įvykstančiam koncertui rugpiūčio 6, penktadienį, 8 val. 30 min. Pacific salėje, Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste. Programą atliks solistė Prudencija Bičkienė iš Evanston, Ill., ir komp. Broniaus Budriūno vadovaujamas šv. Kazimiero parapijos choras.

— **JAV LB Washingtono** apylinkė išsirinko naują valdybą. Pirmininkas Antanas Vasaitis, vicepirmininkai Pr. Baltakis ir L. Dambriūnas, sekretorė, Vida Zubkienė ir iždininkė Daiva Barzdukienė. Pirmininko adresas: 7802 Temple St., University Estates, Md.

— **Lietuvių Fondo Taryba** pakartotinai praneša, kad š.m. birželio 12 d. 12 val., Jaunimo Centre, Chicagoje, 5620 So. Claremont Ave., šaukiamas LF narių metinis suvažiavimas. Suvažiavime kviečiami dalyvauti visi fondo nariai ir mūsų plačioji visuomenė. Čia išgirsime fondo vadovybės svarbius pranešimus apie fondą. Sužinosim, kiek fondas jau yra paskyręs pinigų degantiem lietuviškiem reikalam, kokias fondas sutinka kliūtis ir kas reikėtų daryti, kad fondas sparčiau augtų ir daugiau turėtų pajamų užbrėžtiems tikslams tenkinti. Nuoširdžių LF rėmėjų ir jautrių lietuviškiems reikalams visuomenininkų pasiūlymus, fondo suaktyvinimo reikalu suvažiavimas sveikins, o fondo vadovybė vykdys. Gausingai dalyvaukime šiame suvažiavime ir visi prisidėkime prie LF greitesnio augimo.

ATOSTOGOS pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkport, Maine

BERNIUKŲ 15-toji STOVYKLA:

Stovykla veiks liepos 2 - 30. Priimami berniukai nuo 8 iki 15 metų. Žemas mokestis. Vadovaus prityrę auklėtojai. Naudosis gimnazijos patalpomis. Poilsis jungiamas su pamokomis. Ten pat Atlantas ir šiltas baseinas. Sporto salė ir erdvi aikštė žaidimams. Daug įvairių pramogų ir pasirodymų. Iš Brooklyno eis specialus autobusas liepos 2 d., 10 val.

SUAUGUSIEMS VASARVIETĖ:

Čia pat Atlantas ir baseinas. Lietuviškas maistas ir aplinka. Graži gamta, vėsus oras. Kultūriniai vakarai. Prieinamos kainos.

Vasarvietė veiks nuo liepos 2 iki rugpiūčio 29.

Į stovyklą ir vasarvietę registracija jau prasidėjo. Informacijai ir registracijai rašyti:

Franciscan Monastery — Kennebunkport, Maine 04046 Tel. (207) 967 - 2011

Vysk. P. Brazys sako pamokslą Los Angeles lietuvių bažnyčioje, parapijos kleboną J. Kučingį įvelkant į prelato rūbus gegužės 23. Nuotr. L. Kančausko

Iškilmės šv. Kazimiero parapijoje

LOS ANGELES, CALIF.

Gegužės 16 buvo atžymėta kun. A. Valiuškos 25 m. kunigystės sukaktis. Po iškilmingų padėkos mišių salėje įvyko jo pagerginas. Pietuose dalyvavo keletas kunigų ir daugybė šios kolonijos gyventojų. Apie kunigo A. Valiuškos biografinius bruožus kalbėjo skautų rajono vadas J. Pažėra. Žodžiu sveikino kleb. prel. J. Kučingis ir organizacijų atstovai. Sukaktuvininkas gavo daugybę sveikinimų raštu ir telegramomis. Skautai, kurių sukaktuvininkas yra kapelionas, atliko ir meninę dalį.

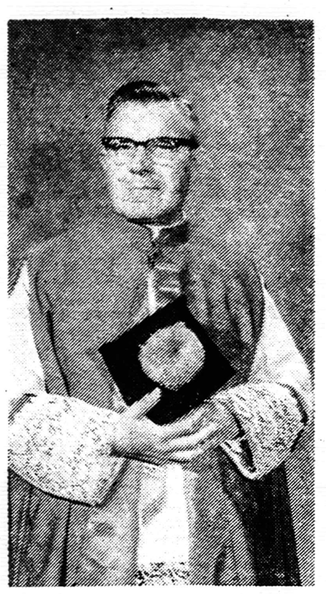

Prel. J. Kučingis

Gegužės 23 d. šv. Kazimiero parap. bažnyčioje įvyko kleb. J. Kučingio pakelto į prelatus investitūros iškilmės. Dalyvavo iš Romos atvykęs vyskupas P. Brazys ir Los Angeles kardinolo pagelbininkas vyskupas J.J. Ward. Iškilmes papuošė išsirikiavę Kolumbo vyčiai su kardais. Vėliau parapijos didžiojoj salėj įvyko priėmimas. Čia parapiečiai rankos paspaudimu sveikino klebonį J. Kučingį prelato insignijose, užsitarnavusį tokio pagerbimo. Klebonas Kučingis pasižymėjo kaip geras administratorius ir ūkinių reikalų žinovas, trumpu laiku pastatęs bažnyčią, mokyklą, įsigijęs seselių vienuolynui namus ir salei bei klebonijai pastatus.

Mokyklos išvyka

Gegužės 15 rytą šv. Kazimiero lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokiniai su savo mokytojais ir tėveliais buvo išvažiavę į Eliziejaus parką, kuriame buvo pravesti įvairūs žaidimai ir grupinės sporto varžybos. Laimėjusieji buvo apdovanoti. Išvyką organizavo tėvų komitetas, kurio pirmininku jau keletą metų yra inž. J. Motiejūnas. Praleidę parke apie tris valandas ir tėvų komiteto pavaišinti vaikučiai linksmi ir patenkinti grįžo atgal. Šiuo metu lituanistinę mokyklą lanko 60 vaikučių. Mokslo metai bus užbaigti birželio 12 d.

Katalikų Federacijos susirinkimas

ALR Katalikų Federacijos skyriaus metinis susirinnkimas įvyko gegužės 16 d. šv. Kazimiero paran. mokykloje. Apie skyriaus veiklą pranešė pirm. I. Medziukas. Be reprezentavimo įvairiose šventėse ir atstovavimo tarporganizaciniuose pasitarimuose, buvo suruošta tradicinė Kristaus karaliaus akademija. Iškelta naujų kelių veiklai gerinti ir įvairinti, priimant atitinkamas rekomendacijas ateičiai. Susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmin. V. Kazlauskas, vicepirm. I. Medziukas, sekret. L. Valiukas.

Jaunimo šventė

Jaunimo šventė bus birželio 6 d. šv. Kazimiero parapijos salėje ir kieme. Programoje dalyvaus arti 200 liet. jaunimo. Sudarytas šventei ruošti komitetas, kuriam pirmininkauja mokyt. O. Razutienė, pati daugiausia darbo, pastangų ir patyrimo įdedanti, kad šios šventės pasisekimas būtų laiduotas. Sudėtingai ir įdomiai programai paruošti talkininkauja: komp. B. Budriūnas, muzik. G. Gudauskienė, A. Narbutas ir J. Ažuolaitis, pianistė O. Barauskienė, akordeonistai A. Kazakevičius ir R. Pažemėnas, mokyt. B. Čiurlionienė, N. Grakauskienė, J. Puškorienė, stud. D. Razutytė ir kiti. Ypatingai bus verta pamatyti operetė — "Metai", kurios pastatyme dalyvaus skaitlingas jaunimo choras, su puošniomis dailininko A. Žaliūno dekoracijomis. Šokiams gros Baltijos Vėjų orkestras. Rengėjų komitetas visus kviečia šioje šventėje dalyvauti ir pamatyti, kaip lietuvių jaunimas paįėgia gave reprezentuoti. Gautas pelnas bus paskirstytas lituanistinėms mokykloms ir jaunimo ansambliui.

— Solistė Dana Stankaitytė dalyvaus Los Angeles šv. Kazimiero parapijos suruoštoje dvylikotoje Lietuvių Dienoje birželio 20 d. Meninėje programoje taip pat pasirodys komp. Broniaus Budriūno vedamas parapijos mišrus choras ir V. Radvenio vadovaujama tautinių šokių grupė.

Vysk. P. Brazio pranešimas

Gegužės 23 Algio ir Angelės Raulinaičių namuose, Burbank, Calif., vysk. P. Brazys bendrame Liet. Fronto Bičiulių ir ateitininkų sendraugių susirinkime kalbėjo apie savo misiją Europoje. Po to jis atsakinėjo į klausimus religinėje bei tautinėje srityje, taip pat liečiančius pavergtos tėvynės gyvenimą. I.M.

Pabaltijo laisvės sąskrydis

Bridgeporto visų organizacijų atstovai sudarė šiam sąskrydžiui remti ir organizuoti komitetą, kurio garbės pirmininku yra išrinktas kun. klebonas J. Pranskus. Su vice pirm. kun. dr. V. Goru. Kiti komiteto nariai paskirstė pareigas sekančiai: Bob Marcavage su Feliksu Mockaičiu tvarko transportaciją, vargonininkas Antanas Stanišauskas išmokys chora reikalingų giesmių ir J. Rygelis koordinuos spaudos ir radijo garsinimus.

Į tą sąskrydį bridgeportiečiai vyksta autobusu; kelionė kainuos 2 dol. į abu galu. Atvyke į Hartfordą, pavalgys pietus piliečių klube, o po to visi važiuos į pamaldas. Po pamaldų nuvyks į Bushnell Memorial iškilmes.

Paremti Lietuvos laisvinimo reikalą finansiškai, klebonas pasisiūlė padaryti birželio 13 ekstrą rinkliavą. Jis taip pat priminė, kad tą diena bus 11 val. šv. mišios, L.B. užprašytos už išvežtuosius į Sibirą ir kenčiančius tėvynėje.

Kitos organizacijos irgi nutarė paremti finansiškai saskrydį. L.B. šaukia birželio 5 susirinkimą, kur tas reikalas bus dikutuojamas. Jaunų Vyrų susirinkimas tą reikalą aptars savo susirinkime birželio 13 d. r.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

AKĖČIOS NR. 2 (3), redaguoja Akėčių Štabas New Yorke. Tai jau antras šiais metais pasirodęs numeris, paįvairintas keliais prasmingais piešiniais. Talpina gausokai įdomių temų. Skaitytoją linksmai nuteikia J. Rūtenio gyvenimiškas feljetonas "Subuvimas" ir eilė sarkazmu paspalvintų eilėraščių. Taip pat spausdinama aktualių naujienų iš Chicagos, pranešama apie atsiradusią "geležinę uždangą" New Yorke. Įdomus aiškinimas 'Kas yra diletantas'? Paskutiniame puslapyje telpa eilei organizacijų bei asmenų balandiniai linkėjimai.

Šio numerio vedamajame — "žodinyje", kaip šiame leidinyje vadinama, užakcentuojama, kad Akėčios išeis keturius kartus per metus. Vieno numerio kaina pažymėta 50 ct., atseit. metinė prenumerata — 2 dol. Užsisakyti galima šiuo adresu: Akėčios, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y., 11421.

NAUJI FILMAI

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

SEKLIŲ KOMEDIJA

"Murder Most Foul". Kriminalinių knygų ir filmų mėgėjai, be abejo, yra susipažinę su Agatha Christie knygomis, kur mėgėja seklė Marplė sėkmingiau pajėgia atidengti tikruosius nusikaltėlius negu policija.

Štai sulaukta net ketvirto filmo, pastatyto pagal A. Christie veikalus. Ankstyvieji šios serijos filmai — "Murder, She Said", "Murder at the Gallop", "Murder Ahoy". Paskutinysis filmas "Murder Most Foul" statytas pagal romaną "Mrs. McGinty's Dead". Šioje serijoje vis labiau nutolstama nuo originalios minties ir daugiau susikoncentruojama apie pagrindine veikėja Margaret Rutherford. Ji, tiesa, tikrai puiki ir gabi artistė, nors jau ir pergyvenusi virš 70 pavasarių. Vis dėlto tu pačių režisoriaus ir teksto paruošėjo itakoje neišvengiamai kartojasi ir nebejneša pirmykščio patrauklumo ir intrygavimo.

Šį kartą Marple, patekusi tarp jury komisijos narių, viena prieš vienuolika pasipriešina nekalto žmogaus nuteisimui, nors išorinės aplinkybės iš pirmo žvilgsnio ir labai apkaltinančios. Pradėjusi privačius tyrinėjimus, savo veiklą nukreipia į teatralų grupę. Čia išryškina ne tik pirmykštį nusikaltimą, bet ir dar du sekančius, atidengdama tikrąjį nusikaltėlį.

Iš artistinio požvilgio ypač paminėtini momentai — tai Marple monologas iš "The Shooting of Dan McGrew", laikant į trupės artistus įstojimo egzaminus, bei trupės vadovo Ron Moody charakteringi pasirodymai.

Iš moralinės pusės šis komiškas seklių filmas nesudaro priekaištų jokiai žiūrovų kategorijai. Apie čiau minėto romano nekaičiuosiems, filmas geriau žiūrėtinas nuo pradžios.

"The Amorous Adventures of Moll Flanders". Pačioje filmo pradžioje vos sumėnėjus artistų ir techniku vardus, žiūrovai painformuojami, kad "bet koks panašumas tarp šio ir bet kurio kito filmo yra grynai atsitiktinis". Be abejo, tai tik išpuikęs ir arogantiškas užsirekomendavimas, kad čia bandoma lygintis su "Tom Jones".

Abiejuose filmuose stengiamasi pavaizduoti 18 šimtmečio Anglijos gyvenimo aspektai. Henry Fielding romanas "Tom Jones" režisoriaus Tony Richardson dėka buvo pervestas į ekraną drąsiu, bet oriu stiliumi ir su pritvyrusiu artistiškumu. Dėka, Daniel Defoe romanas apie audringą Moll Flanders režisoriaus Terence Young pastangų pasėkoje susilaukė labai silpno filminio apipavidalinimo.

Kim Novak, pasipuošusi rausvu peruku, pagrindinės veikėjos rolėje siaučia audringų nuotykių serijoje. Ieškodama turto, nesiskaito su principais, vedybos seka vienos po kitų, kol galų gale už pakartotiną vagiliavimą vos nepatenka į kartuves. Gal būt Kim Novak ir būtų kiek sugebėjusi užimponuoti tyliųjų filmų eroje, nes keletoje progų pasitaiko labiau pavykusių išraiškos momentų. Tačiau vos tik pradėjus kalbėti, beveik visai pasimeta.

Kituose vaidmenyse su įvairiu pasisekimu pasirodo Richard Johnson, Vittorio De Sica, George Sanders ir kt. Sekmingiausiai savo nedideles roles atlieka Lili Palmer, Daniel Massey ir Leo McKern.

Nors filme ir nėra visiško nuogumo, vis dėlto kai kurios scenos ir dialogai aštrokai prasilenkia su padorumu. Paramount filmų bendrovė, stengdamasi išvengti Amerikos Padorumo Legiono pasmerkimo, iš originalios britų laidos iškirpo penkias minutes. Tačiau ir dėl likusių nešvankumų filmas neišvengė B kategorijos — iš moralinės pusės bent dalinai nepriimtinas jokiai žiūrovų kategorijai.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. Sveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Roslindale, Boston, Mass. 02131.

Klausimas

Aš jau senas "Darbininko" skaitytojas. Neturėdamas čia artimų giminių, nei šeimos ir mirus mano žmonai, padariau pomirtinį testamentą pas advokatą; kai aš mirsiu, jei dar liktų šiek tiek pinigų, tai paskirti šiek tiek kelioms labdaringoms įstaigoms ir savo broliams ir uošviams Lietuvoj. Bet už keletos metų išmirė mano visi broliai, seserys ir uošviai Lietuvoj, o liko jųjų tik po keletą vaikų. Tai dabar mano to testamento padalinimas visai nebetinka. Bet aš kadaisiai skaičiau laikraštį, kad jei pasensta testamentas ir nebetinka padalinimui, tai nėra reikalo daryti naujo, bet pačiam surašyti prie senojo naują sąrašą su naujais paskirstymais, kam ir po kiek nori, ir su liudininkais pasirašyti. Tai aš taip ir padariau. Surašiau naują sąrašą, tik lietuviškai, su naujais paskirstymais, prašydamas liudininkų, kad man mirus, padalintų pagal šitą naują mano sąrašą, nes senasis nebetinka, ir su liūdininkais pasirašėm. Tai maloniai prašau pranešti, ar mano tas naujas sąrašas geras bus, ar reikia naują su advokatu padaryti.

Atsakymas

Tamsta kalbi apie taip vadinamąjį "Codicil". Teisybė, kad galima prie seno testamento prirašyti naują "Codicil" ir jei šis "Codicil" (prierašas) bus sudarytas pagal visas testamentui parašyti numatytas taisykles, jis galios. Įstatymai nereikalauja, kad testamentas arba Codicil (prierašas) būtų sudarytas pas advokatą. Tačiau reikia žinoti, kad įstatymai nustato labai griežtas taisykles ir labai formalius reikalavimus testamentų sudarymui ir kad jei prasilenkiama su tais reikalavimais, testamentas arba jo kai kurios dalys gali negalioti. Kiekviena valstija numato kiek liudininkų reikia testamentui sudaryti. Jei vieno liūdininko trūksta, testamentas negalioja. Daug valstijų numato, kad jei dalis turto paliekama kuriam nors žmogui ir tas žmogus arba jo žmona pasirašo testamentą kaipo liūdininkas, tas žmogus nebegaus jam paskirtos dalies, ir t. t. ir t.t.

Liudininkai, kaip tokie, kurie pasirašo testamentą, netur teisės palikto turto dalinti. Jei tamsta nori, kad tie patys žmonės, kurie pasirašė kaipo liudininkai, atliktų ir turto padalinimą, po tamstos mirties, turi parašyti, kad tamsta paskiri juos "executor" iais. Kitaip teismas paskirs asmenį tam reikalui atlikti, kurio tamsta pats nepasirinktum.

Taip pat lietuviškai surašytas "Codicil" turės būti išverstas į anglų kalbą, panotarizuotas ir autentikuotas. Tai ir sudarys šiokių tokių keblumų ir kainuos pinigo. Tokiu būdu tamsta labai mažai sutaupysi, apsieidamas be advokato, o visokių galimų komplikacijų gali pridaryti.

Patariu nesigailėti keletos dolerių, nueiti pas vietinį advokatą ir surašyti naują testamentą pagal tamstos pageidavimus. Tada galėsi būti tikras, kad tamstai mirus, viskas bus paskirstyta tvarkingai ir pagal tamstos norą.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

BANGA

CAPE COD, MASS.
GREAT MARSH RD.
CENTERVILLE, MASS.

Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgį.
Skanūs lietuviški valgiai.
Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
Svečiams be savų automobilių — transportacija į ir iš paplūdymio.
Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdymiu, žuvavimo mėgėjams yra laivelis.
Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys
BANGA
Box 188, Centerville
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633

Ramiausios atostogos

Coxsackie, N. Y.

Kas nori tikrai pasilsėti, ramiai praleisti savo atostogas ar sustoti savaitgaliam, prašoma atvykti į
JUOZO MOCIONO ŪKĮ
Pagyvenimas ir maistas savaitei tik 35 dol. asmeniui. Maisto produktai iš savo ūkio. Smagiai pasimaudyti galima didelėje Hudsono upėje. Sezono pradžia — birželio 15 d.
Rašyti adresu:
Joe Moczyunas
Box 2, North St.
Coxsakie, N.Y.
Telef. 731-8869

TO PLACE YOUR AD, CANCEL OR CHANGE
Tel. 867-3680

SERVICE

MARETS PET SHOP
3359 FISH AVE.
Bronx, New York
Puppies 5 dol. and up.
Toy Fox Terriors 39.95 dol.
Toy Poodles 89.95 dol.
Full Line of Tropical Fish
Birds and Supplies
Call 882-1616

Learn How to Drive
You will be independant, safe, careful, Serious and Responsible
We take you from door to door
Free of charge.
For all 18-80 years old.
AUTO MOBILE SCHOOL INC.
176-08 147th Avenue, Jamaica
Tel.: 525 - 3333

CLARENCES SERVICE STATION
Open 7 days a week. General Auto Repairs. 655 East Jericho Turnpike Huntington Station L.I. N.Y. Call 516 HA 3-9553 Special consideration to religious groups.

CENTRAL PHOTO
15 Walt Whitman Road,
Huntington Station L.I.
Fast Color Processing by Kodak.
We cater to all Photo problems
Call 516 HA 3-5559

DISPLAY

SUN TAN LAKE Recreation Park on Route 23 Riverdale N.J. Owners Willy Schmidt & Richard Tietjem. Swimming in Spring Federal Lake 44 acres of picnic land 600 picnic tables Bar and Grill — Bring the family Call 201 TE 8-9898

Outstanding Bicycle Special Safety check your bicycle now! New seats new pedals new grips. Complete lubrication. Safety check and adjust all parts. Done at your home only $8.95 — Also Lawn Mower repairs Brooklyn - Queens - Nassau BR 2-9339

CORRIGAN'S BOAT YARD and MARINA
Distributor for Daytona Marine Engines, Sales & Service Newtown Road Hampton Bays, L.I., N.Y. Call 516 RA 8-4189

For Better Weddings and Weekend Dancing
TUXEDO BALLROOM
210 E. 86th St. and 3rd Ave. New York City RE 4-7335

Steel Layout Mechanics

Must be thoroughly experienced with sheet, plate layout & welding. Steady employment, fringe benefits.
NEW ENGLAND STEEL TANK CO.
111 Brook Road
Quincy, Mass.
472-6300

PARKER
Moving and Hauling
Anywhere within the N. Y. Area. All Work Done at Reasonable Rates, Special Consideration to Religious Groups. We Also Do Basements. Call Anytime AS 8-7490
2305 — 30th Ave. Astoria

THE COUNTRY GENTLEMAN RESTAURANT & DINER
Route 202-28 Sommerville Circle Raritan
Private parties up to 130 persons
Phone 722-7979

Outstanding Custom Tailoring Custom Tailor of Mens Clothes with material or own material All work done at reasonable prices We guarantee all our work MR. A. MUSTO 4131 Digney Ave near 233rd Street Bronx N.Y. FA 4-8958

WALTER SCHERER'S Delicatessen
270 Jamaica Ave Bklyn
Home made Salads Cold cuts, Sandwiches All imported beers We do catering We also deliver. Special consideration to religious groups.
Call AP 7-0215

Motorcycle Mechanics
Part or Full Time
Experience necessary. Time and ½ after 40 hours — over 600 Motorcycles in stock. 3 blocks from L.I.R.R. 1 hour from Manhattan exit 33 L.I. Expressway
Plenty Overtime — Room available
GHOST MOTORCYCLES
516 PO 7-8820 — 7-2540 — 7-2825
7-9887

SERVICE

World Wide Shipping: Madeline Holder formerly of Seaway Shipping Co. has now open business known as HOLDERS OVERSEAS SHIPPING, CRATING & EXPRESS CO. At 464 Central Ave. B'klyn. Phone 455-6845. Day - Night door to door delivery at Barbados only.

KRUCKERS RESTAURANT & GROVE
Pomana Ladentown N.Y.
For the finest of German food
A nice Sunday habit is Dinner at KRUCKERS
Call 914 HA 9-9732

FLOWERS by EVAN INC.
Flowers for all occasions for wedding communions and confirmations also for funeral arrangements artificial creations — 7012 - 3rd Ave Brooklyn, N.Y. Special consideration to religious groups. We deliver free Call 833-9390

DAVIS' MOTEL
Spacious grounds, private beach, boating. Gardners Lane, Hampton Bays, N.Y. Ultra modern efficiency apartments heated open year around Directly in front of Dominican Sisters Retreat. C. F. Davis, Jr. owner-Manager Phone: RA 8-4018

ASTRO ALUMINUM SIDING COMPANY
Aluminum siding specialists Roofing repairs New roofs Maintenance free - 20 year guarantee — 26 First St. Glencove L.I. William McLaughlin — 24 years experience
Call 516 - OR 1-2318

ANTHONY PLASTIC SLIP COVERS
12 Gauge fully guaranteed 2 years
Sofa and 2 chairs only $79.50
Call WE 5-2042 or OV 1-4716
Fabric: If you have your own fabric Labor charge only

OLD VIENNA
Fort Montgomery N.Y. — For the finest of food and wonderful atmosphere near Bear Mt. Bridge on 9W. 1 hour from N.Y.C. Call Highalnd Falls 6-4716 — ask for Mr Joseph Grimm. Come and bring the family

CARPENTERS HALL
Air Conditioned Hall for Parties Weddings, Club and Benefit Dances Moderate Terms
5602 Sixth Ave Bklyn
Phones: UL 3-3179 or GE 9-9893

WELL DRILLING
Licensed
PAGE BROTHERS
Special consideration to Religious Groups
Call DE 9-1600
After 6 PM — DE 2-3480

Romutė Kreivėnaitė ir Leonas Dambrauskas susituokę gegužės 29 Chesteryje, Pa. Pokylis buvo Neptūno salėje, Philadelphijoje. Nuotr. V. Mažeiko

VLIKO LIETUVOS LAISVINIMO DARBAMS PAREMTI AUKOJO

50 dol. kun. J. Danielius — Kanada, po 25 dol., prel. Ig. Valančiunas — Philadelphia, kun. S. Morkunas — Iowa, 20 dol. kun. M. Cyvas, Albany. Po 10 dol.: Kunigai: St. Aleksiejus, J. Bacevičius, J. Bakšys, F. Bartkus, C.A. Batutis, prel. A. Deksnys, prof. Pr. Manelis, E. Paukšte, V. J. Svirnelis, V. Karalevičius, L. Dienis, J. Maknys, T. Palis, J. Ruokis, A. Senkus, L. Gižinskas, Pr. Jokubaitis, V. Aleksonis, J. Burkus, V. Dabušis, kun. iš Montana, J. Pakalniškis, V. Pikturna, A. Kardas, Z. Smilga, A. Martis, V. Zakaras, J. Shlikas, Fr. Mockus, Fr. Plantes, Ch. Auglys, A. Račkauskas, prel. J. Warnat, Jezuitai — Chicago, Pranciškonai N.Y., M.A. Simkus, inž. J. Mikaila, prof. A. Kučas, J. Matyckas, P. Povilaitis ir 5 — P. Montvila, 100 dol. Lietuvos valstiečių liaudininkų metinis įnašas. Per LB centro valdybą 97.50. Iš LB Great Neck apyl. per P. Minkūną — 73 dol. Iš New Britain, Conn., per įgal. J. Petušką aukojo: Karlonas Funeral H. 10 dol. E.A. Zigas — 10 dol. Jos Griškevičius ir Jos Petuškaopo 10 dol.

Visiems nuoširdžiai dėkoja

Tautos Fondo Valdyba

SPORTAS

VASAROJANT...

New Yorko lietuvių sporto gyvenime — vasaros nuotaikos. Futbolo pirmenybių sezonas baigtas, mūsų jauniam paskutiniems baigiant pirmenybių rungtynes. Tarptautinis futbolas valdys New Yorką sekančiuose mėnesiuose.

Mūsų German-American futboło lygos metinė šventė įvyko gegužės 30 d. Randalls Island stadione. Parade, kaip visados, dalyvavo ir mūsiškių grupė su savo tautine vėliava. Lietuviai, lygos atstovų į paradą kiekvienais metais mielai kviečiami, nes sudaro gerą vaizdą. Ir šį kartą New Yorko vokiečių dienraštis Staats Zeitung pažymėjo lietuvių grupę, dalyvavusią "spalvingais tautiniais drabužiais".

Liepos 10-11 dienomis Lietuvių Atletų Klubo futbolininkai atstovauja lietuviškas spalvas Lakweood N.J. įvykstančiame pabaltiečių turnyre. Rungtynės prieš Chicagos Lituanica dėl S. Amerikos lietuvių futbolo meisterio vardo įvyks rugsėjo 5 d. St. Catherines, Ont., Canados lietuvių dienos proga.

Liepos 18 d. LAK metinis piknikas gražiame Throgs Neck stadione su futbolo turnyru, kurio dalyviai paaiškės vėliau.

ISL (tarptautinės Futbolo lygos) varžybos vyksta trečiadieniais ir sekmadieniais Randalls Island stadione. **Atletas**

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybos nariai: Marija Rudienė, Jonas Jasaitis, Jeronimas Ignatonis ir Vaclovas Kleiza gegužės mėn. 22-23 dienomis dalyvavo JAV LB Tarybos sesijoje Philadelphijoje.

Išnuomojamas Ridgewoode gražus butas iš 6 kambarių prie gero susisiekimo. Pageidautina suaugusių šeima. Nuomos kaina labai prieinama. Informacijai Tel. EV 2-6440.

LONG ISLAND
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo norus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. • Mes patys perkame L. I. žemės sklypus • Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

VILA
"JŪRATĖ"
Cape Cod
Sezonas prasideda nuo
LIEPOS 1 D.
iki
RUGSĖJO 15 D.
Dėl užsakymų prašau kreiptis:
ELENA KRASAUSKAS
273 Oxford Street
Hartford, Conn.
Tel. A. D. 3-2893
po liepos 1 d.
ELENA KRASAUSKAS
P. O. Box 307
West Hyannis Port
Cape Cod, Mass.
Tel. — Hyannis
Code 617 - 775-9216

Sibire iškamuotam
A ǂ A
JUSTINUI VALAIČIUI
Lietuvoje mirus, reiškiame giliausią mūsų užuojautą seserei M. Ulienienei, broliams Juozui, Jonui ir Kaziui, jų šeimoms ir kitiems giminėms bei artimiesiems.
Kibirkščių ir Vilgalių šeimos

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N.Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Siųskite į Lietuvą ir SSSR
DOVANŲ SIUNTINIUS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpas. kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

AMERICAN HOME REALTY
NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO TARPININKAVIMAS
VISUOTINA TURTO APDRAUDA
Genovaitė Drake-Dragūnienė, savininkė
Specialus patarnavimas lietuviams
84-14 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
(Išlipti Jamaicos linijos Forest Parkway stotyje)
Tel. HI 1-5220

Geriausiai pailsėsit per savo atostogas garsiame CAPE COD - OSTERVILLE kurorte prie atviro Atlanto jūros pliažo, gražioje lietuviškoje JANSONŲ vasarvietės viloje
AUDRONĖ
87 East Bay Rd. OSTERVILLE Cape Cod Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425
• Vila AUDRONĖ yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
• Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
• Visai arti (7 min. pėsčiom) šiltos srovės privatus jūros pliažas.
• Geras lietuviškas maistas.
Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleist savo atostogas viloje Audronė.
Atidaroma vasarojimui nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.
Iš kalno kreiptis:
ED. JANSONAS 15 Rosedale St. Boston Mass. 02124, tel. 288-5999
arba po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė —
Mrs. Marija Jansonas, Osterville Cape Cod Mass. 02655, tel. 428-8425

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.
Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant
DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.
Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informaciją ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
• SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0068
• BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
• BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6968
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• HARTFORD 14, Conn.—200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
• HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
• IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
• LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
• NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ..... CH 3-3005
• NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
• PASSAIC, N.J. — 176 Market Street..... GR 2-6587
• PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2808
• YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. ..... GR 6-2781
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į
JOHN ORMAN AGENCY
Insurance - Real Estate
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. ..... Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. ..... Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

"VENTA"
Home Improvements
Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDŽIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

LIETUVIŲ ADVOKATAI
Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083
C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.
STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y
B. BRALIN
Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
94-02 JAMAICA AVE
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499
THEODORE WOLINNI
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437
KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181
CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165
VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

DARBININKAS

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068

NEW YORKO NAUJIENOS

Pranciškonų provincijolas praėjusią savaitę lankėsi Brooklyno vienuolyne kultūros židinio ir kitais reikalais.

Vatikano paviljone pasaulinėje parodoje jau pakabintas plakatas Lithuanian Day-Orate fratres — Lietuvių diena — melskitės broliai. Manoma, kad plakatas dar pasiliks visą savaitę po tragiškųjų birželio įvykių minėjimo Vatikano paviljone birželio 13.

Dr. Kajetonas Čeginskas kalbės apie lietuvių partizanų kovą diskusijų ratelio susirinkime, kuris įvyks birželio 11 penktadienį, 8 v.v. dail. K. Žoromskio studijoje, 257 W. 14 St. Manhattane. Visi susidomėję, ypač jaunimas, kviečiamas dalyvauti.

Jansonų vasarvietėje "Audronėje" Cape Code nuo liepos 5 iki Darbo šventės bus išstatyti Jono Rūtenio tapybos darbai.

Dr. Tadas Savickas nuo birželio 10 dienos perkelia savo kabinetą į 342 Broadway, Monticello, N.Y. Pacientai kviečiami atsiimti reikiamus pažymėjimus ir k.

Ekskursija į Kennebunkportą, Me. Išvykstama autobusu birželio 11 d. 1 val. popiet nuo vienuolyno (680 Bushwick Av.) Grįžtama birželio 13 pavakariais.

Kennebunkporte birželio 12 bus iškilmingas gimnazijos mokslų metų užbaigimas, kuriame dalyvaus ir naujasis vysk. P. Brazys. Birželio 13 šv. Antano atlaidai.

Kitos išvykos šiais metais nebus. Dėl šios ekskursijos yra dar likę keletas laisvų vietų. Dėl rezervacijos skambinti GL 2-2923, vakarais GL 5-7068. Kelionė, maistas ir nakvynė vienam asmeniui 30 dol.

Julija Abakanavičienė, gyv. 24 Riverview Circle, Little Falls, N.J., birželio 6 švenčia savo 70 gimtadienį. Jos dukters Sofijos namuose artimieji ir prieteliai pagerbs sukaktuvininkę.

Bronius Stankaitis, gyv. 248 Lafayette St. Paterson, N. J., gegužės 22 susituokė su Angele Besasparyte šv. Jono parapijos bažnyčioje Toronte. Sutuokė parapijos klebonas kun. P. Ažubalis.

Juozas Daubėnas gegužės 29 d., Aušros Vartų parapijos bažnyčioje susituokė su Jean Tenbrink. Sutuokė kun. V. Dabušis.

LIETUVIAI PASAULINĖJE PARODOJE

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai New Yorke pereitais metais darė visas pastangas, kad Lietuvos vardas ir garbė būtų išlaikyti galimai aukščiau.

Lietuviškas kryžius tinkamai prižiūrimas ir apšviestas, jį supanti aikštelė apsodinta gėlėmis — visa tai atkreipė ne tik parodos lankytojų, bet taip pat ir tvarkytojų dėmesį.

Šiai vasarai yra pramatomi du stambesni pasirodymai. Birželio 13 iškilmingos pamaldos Vatikano koplyčioje, iškilmės prie lietuviško kryžiaus ir vėliavos bei meninė programa New Yorko valstybės paviljone. Rugsėjo 5 ruošiama Pabaltijo tautų diena bendrai su latviais ir estais.

Kad sekmingiau pasiruoštume pramatytoms programoms, tėvai ir jaunimo vadovai prašomi padėti Jadvygai Matulaitienei suorganizuoti ir surinkti jaunimą. Pasirodymai parodoje bus susiję ir su išlaidomis. Aukos prašoma siųsti komiteto iždininkui: Antanas Šetikas, 84-11 101st St., Richmond Hill., N. Y. 11418.

A.S. Trečiokas,
Spaudos ir inf. pirm.

Maironio lituanistinėje mokykloje birželio 5 d. vakare įvyko abiturientų išleistuvės ir mokyklos 15 metų sukakties minėjimas. Kalba mokyklos vedėja E. Ruzgienė. Prie garbės stalo iš k. į d. tėvų komiteto pirm. G. Surdėnas, gen. kons. V. Stašinskas, J. Šlepetys, Pr. Naujokaitis, L. Šileikaitė. Nuotr. R. Kisieliaus

VISI Į LIETUVIŲ DIENĄ PASAULINĖJE PARODOJE

Šiais metais birželio vidury visame pasaulyje bus paminėta Pabaltijo valstybių 25 metų okupacijos sukaktis. Įvairiose vietose šios sukaktys bus skirtingai paminėtos. Kai pavergtoje tėvynėje okupantas skendės triumfo bangose, laisvojo pasaulio lietuviai prieš sovietinį džiaugsmą turi atsakyti gausiomis ir vieningomis protesto, ryžto ir vilties demonstracijomis. **Kaip tik tokioje dvasioje Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai birželio 13 ir ruošia didingą lietuvių dieną New Yorke.**

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai savo veikla viešai reiškiasi jau antri metai, bet visa tai pareikalavo kelių pasiruošimo metų. Šiais metais komitetui energingai vadovauja Aleksandras Vakselis.

Pereitais metais New Yorko Pasaulinėje Parodoje komiteto surengta lietuvių dainų ir šokių šventė tiek programos dalyvių, tiek žiūrovų skaičiumi buvo vienas iš sekmingiausių viso sezono parodos pasirodymų. Net ir daug didesnės tautos bei laisvos valstybės nepajėgė viršyti lietuviško entuziazmo išraiškos. Visa tai nenuėjo veltui. Buvo atkreiptas amerikiečių spaudos, o ypač parodos vadovybės dėmesys.

Prieš parodos atidarymą šių metų sezonui iš parodos vadovybės gautas leidimas prie lietuviško kryžiaus įrengti stiebą ir per visą parodos laiką palikti laisvai plevėsuojančią nepriklausomos Lietuvos vėliavą. Tai didelis laimėjimas, nes lietuviškam kryžiui suteiktos kaip ir paviljono teisės. Naujoje pasaulinės parodos vadovo laidoje, kuri jau baigiama ruošti spaudai, minint Meditation Garden vietą, aiškiai bus pažymėtas ir lietuviškas kryžius su atitinkamu aprašymu ir nuotrauka.

Tragiškųjų okupacijos įvykių paminėjimui skirta lietuvių diena New Yorko pasaulinėje parodoje **birželio 13 prasidės prie lietuviško kryžiaus 1 val. p.p., iki pusės stiebo pakeliant Lietuvos vėliavą ir padedant vainiką.**

Vatikano paviljonas tą dieną bus papuoštas Lietuvos vėliava ir šūkiu: "Lithuanian Day — Orate Fratres" (Lietuvių diena — melskitės broliai). Čia 2 val. popiet **naujasis lietuvių vyskupas P. Brazys, M.I.C.,** laikys lietuviškas mišias. Vatikano paviljono koplyčia talpina tik 400 maldininkų. Tad bendrai tvarkai palaikyti, į koplyčią žmonės bus įleidžiami tik su pakvietimais, kurie jau visi išdalinti. Nors Nors Vatikano paviljone dienos metu, pradedant 9 val., bus laikoma ir daugiau mišių, bet sunku pramatyti, kiek įvairių tautybių lankytojų apsispręs kitomis valandomis ten irgi mišias išklausyti. Tad saugiausia mišias išklausyti savo parapijos bažnyčioje iš ryto, dar prieš išvažiuojant į parodą.

Po pamaldų Vatikano paviljone eisena į New Yorko valstybės paviljoną, kur pramatyta gausi meninė programa. New Yorko valstybės erdviame paviljone vietos užteks visiems, ir čia nereikės nei bilietų nei pakvietimų.

Po oficialios dalies meninę programą išpildys penkių vienetų jungtinis choras, solistai **Lionė Juodytė Mathews ir Stasys Citvaras** bei tautinių šokių jungtinė grupė. Programa baigiasi apie 5 val. 15 min. vak.

Bendra lietuvių vakarienė 6 val. vak. vyks netoli New Yorko valstybės paviljono esančiame Sal Abbracciamento restorane (Bourbon Street). Dalyvaus virš 200 svečių ir visos vietos jau užimtos.

Tiek lietuviško kryžiaus, tiek vėliavos priežiūra, apšvietimas, gėlės, tiek daugiašakė komiteto veikla pareikalauja lėšų.

Iš pereitų metų buvo likę apie 1000 dol., bet šių metų sąmata siekia 7-8000 dol. Išleista nemaža laikų, kreipiantis į visuomenę su aukų prašymu. Laimei atsiranda žmonių, kurie supratdami bendrą lietuvišką reikalą, paremia komiteto veiklą savo įnašu. Visos aukos siunčiamos komiteto iždininkui: Antanas Šetikas, 84-11 101st. Street, Richmond Hill, N. Y. 11418.

Rugsėjo 5 lietuvių komitetas kartu su latviais ir estais ruošia Baltijos valstybių dieną irgi New Yorko valstybės paviljone. Katalikiškas pamaldas Vatikano paviljone laikys Popiežiaus atstovas Amerikai. Programos išpildymui pakviestos visos Atlanto pakrantės lietuviškos tautinių šokių grupės ir jungtinis choras. Visų trijų Pabaltijo tautų vėliavos tą dieną kabės ant vieno stiebo prie lietuviško kryžiaus.

Aktyviu stebėjimu ir piniginė auka paremdami tolimesnę lietuvių komiteto veiklą, šį sekmadienį visi kaip vienas renkamės į pasaulinėje parodoje vykstančią Lietuvių Dieną. Tiek prie lietuviško kryžiaus, tiek New Yorko valstybės paviljone vietos užteks visiems. Nepalikime jos tuščios.

KBč.

Kas metai rengiama ekskursija į Kennebunkportą. Čia vienos tokios ekskursijos dalyvius matome prie Liurdo grotos. Šiemet ekskursija bus birželio 12-13 d.

BOSTONO ŽINIOS

Bostono universitetą baigusių ir gaunančių bakalauro laipsnius sąraše yra šie lietuviai:

Aldona Malėnaitė, Paul C. Kučinas, Stanley R. Martišius, Valentinas Mockus, Algimantas J. Stašaitis ir Raimundas A. Žičkus. Be to baigusiųjų sąraše yra dar šios, atrodo, lietuviškos pavardės: Leonard A. Eskenas, Judith F. Masius, John J. Markunas ir Denise H. Ulinskas.

Sužeisti lietuviai. Grįžtant iš Tautinės S-gos suvažiavimo N. Y. į Bostoną, automobilio nelaimėje buvo sužeisti: Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius su žmona, rašytojas Stasys Santvaras, inž. Edmundas Cibas ir Bostono skyr. Lietuvių B-nės pirm. Antanas Matjošika. Vieni iš jų yra sužeisti daugiau, kiti mažiau. Rašytojas Santvaras turės pagulėti lovoje keletą savaičių, nes jam yra sugipsuota koja. Nelaimė įvyko netoli New Haven, kai kitas automobilis užlėkė ant J. Kapočiaus vairuojamo automobilio.

Naują Balfo valdybą išrinkta sekantiems metams. Į valdybą įeina veik visi tie patys praeitų metų nariai: A. Andriulionis, A. Beika, A. Bričkus, V. Kazakaitis, J. Rentelis, J. Vaičaitis, A. Vakauzienė, A. Vilenikis ir P. Žičkus.

Revizijos komisija: E. Cibas, A. Keturakis ir J. Sonda.

Inž. Gediminas Juczapaitis ir Marija Aneliūnaitė gegužės 29 susituokė Cambridge lietuvių katalikų parapijoj. Vaišės vyko lietuvių klube Cambridge.

OKUPACIJOS MINĖJIMAS

Sovietų okupacijos sukakties proga birželio 6 vakare nuo 9:30 iki 10 val. radijo stotis WBC transliuos pasikalbėjimą su pabaltiečių atstovais. Lietuvius atstovaus inž. dr. Jurgis Gimbutas.

Birželio 7 ryte nuo 9:45 iki 10 val. televizijos 1-ta stotis perduos pasikalbėjimą su kun. Baltrašiūnu apie persekiojimą bažnyčią Lietuvoje.

Birželio 8 valstybės gubernatorius John Volpe pasirašys specialią proklamaciją tuo reikalu.

Birželio 11 (penktadienį) 8v. v. Hotel Somerset, pabaltiečiai turės spaudos konferenciją su amerikiečiais laikraštininkais. Čia pagrindiniu kalbėtoju bus Alfonsas Milukas, kuris tik balandžio mėn. atvyko iš Lietuvos.

Birželio 13 sekmadienį, 10 val. ryto, šv. Petro lietuvių parapijoj So. Bostone bus ta intencija pamaldos, kurose dalyvaus organizacijos su vėliavomis.

Tą pačią dieną 3 v. p. pietų Lietuvių Piliečių D-jos auditorijoj bus visų pabaltiečių mitingas su specialia programa: invokacijos, trumpos kalbos, rezoliucijų priėmimas. Pagrindiniu kalbėtoju ir čia bus Alfonsas Milukas. Meninę programą atliks šv. Petro parapijos choras, ved. muziko Kačinsko ir latvių oktetas.

Birželio 13 d. vakare 11 val. 15 min. radio stotis WEEI duos pasikalbėjimą apie Pabaltijo okupaciją. Taip pat kai kurios kitos stotys yra pažadėjusios paminėti šią baisią sukaktį.

Be to, bus stengiamasi amerikiečių didžiuosiuose laikraščiuose patalpinti žinių apie Pabaltijo kraštų okupaciją ir šių tautų naikinimą. Laikraščiai jau yra pažadėję tai padaryti.

Skautų bukle Sostone, pagerbiant svečią S. Avižienių iš Los Angeiges, Calif.

ASS METINĖ ŠVENTĖ

Gegužės 30-31 d. Nenortų vasarnamyje Cape Code įvyko Bostono ASS-Korp Vyties ir A. S.D. metinė šventė. Čia gražiame pušyne prie ežerėlio dvi kandidatės — Giedrė Galinytė ir Audronė Lapinskaitė, — ir penki junjorai — Algimantas Adomkaitis, Kazimieras Sniečka, Juozas Biknaitis, Arvydas Vaičjurgis ir Gintaras Karosas — davė akademikų skautų-čių pasižadėjimą ir įžodį. Po to buvo įteiktos oficialios spalvos naujiems nariams.

Sveikiname mūsų naujus narius ir džiaugiamės, kad mūsų skautiška akademikų šeima taip gausiai padidėjo.

Po sueigos įvyko laužas ir vaišės, kur dalyvavo virš 30 akademikų skautų ir svečių. Nuotaikingai ir linksmai šventei praėjus, Bostono ASS skyrius nuoširdžiai dėkoja Nenortams už šiltą, šeimyniška priėmimą.

Sesė Gloria

Lietuvių komitetas pasaulinėje parodoje birželio 2 Lietuvių Atletų Klube buvo sukvietęs spaudos atstovus painformuoti apie savo darbus. Jų informaciją spausdiname šiame puslapyje. Iš k. į d. A. Šetikas, H. Kulber, kun. L. Jankus, A. Vakselis — komiteto pirm., P. Wytenus, D. Penikas, Tėv. K. Bučmys — Darbininko atstovas, A. Trečiokas, V. Dilis. Nuotr. V. Maželio

Kun. A. Račkauskas pašventino pirmojo Lietuvos kario Stasio Butkaus antkapį gegužės 23. Nuotr. V. Maželio